

TORSDAG 3 NOVEMBER. NR 44/2011

Jättefräscht, KP!

Sidan 12

Läkare motar små fiender, stor rädsla
Sidan 2

På LAN-party i Kvevlax församling
Sidan 11

Stiftets präster oftast redo be för samkönade

Intresset för kyrklig förbön har varit litet bland par av samma kön, visar Kyrkpressens färskta enkät.

I tolv församlingar ställer ingen präst upp, men alla som har önskat har fått förbön. **SIDAN 4**

ANNA TIKUM ÄR MÅNADENS BLOGGARE. SIDAN 7

Jag är äntligen framme!

När förtjusningen sårar ska man säga stopp
Sidan 7

Begravningsentreprenör tar inte livet för givet
Sidan 8

Nya
Kyrkpressen.fi
har öppnat!

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Kyrkomötet måste fokusera

FÖR ETT ÅR SEDAN höll hela kyrkomötet andan och fattade efter omröstning med enkel majoritet beslut om att skapa möjlighet till förbön för dem som registrerat sitt partnerskap.

Det tog kyrkans "riksdag" åtta år, oändliga diskussioner och två utredningar att komma dit.

Summa summarum var att kyrkans möte med de homosexuella som vill något av sin församling styrdes till just det verkstadsgolv där det hör hemma – till lokalförsamlingen. I beslutet gavs de församlingsanställda rätt att inte tvingas ställa upp ifall förbönen stred mot deras övertygelse. Däremot blev det lite luddigt både i kyrkomötet och i biskopsmötets anvisningar huruvida par har en subjektiv rätt att få förbön i sin församling. Den frågan sköts över till församlingarna.

SÅ HUR GICK DET sen? Kyrkpressen har gjort en enkät bland stiftets församlingar. Det visar sig att efterfrågan på förbön inte har varit särskilt stor. Svaren visar också att många anställda ännu inte heller har velat – eller varit tvungna – att ta ställning till frågan. I 17 församlingar ställer alla anställda upp på förbön, i 12 församlingar gör ingen det. Talar man om kyrkan i affärstermer så är det här arrangemanget mer än lovligt spretigt ur kundperspektiv. Ur företagarens perspektiv kan man konstatera att det har satsats väldigt mycket tid och energi på en vara som få frågar efter.

Men kyrkan är inte ett företag – och en av de svarande kommenterar att beslutet i sin öppenhet ger de anställda lite mer tid att smälta beslutet i praktiken. Gott så.

DET ÄR BRA ATT KYRKAN agerar motvikt till snabbhetskulturen. Ändå är förbönsbeslutet ett exempel på hur kyrkans beslutsfattande organ kan gräva ner sig så till den grad att själva resultatet av beslutet väger lätt i jämförelse med processen att fatta det. Nu brinner det i knutarna igen för beslutsfattarna. Nästa kyrkomöte måste ta itu med utmaningen att granska och fatta beslut om ifall det vill låta kommunreformen styra församlingarnas liv. Den här gången sitter trögheten inte i övertygelsearnas återvändsgränd. Nu flyter motståndet i den kyrkliga byråkratins egen blodådror, där rädslan för att rucka på ett skatteuppbäringsarrangemang som fungerat hittills är så stor att det leder till en viss handlingsförlamning.

NÄSTA VECKA samlas sittande kyrkomöte för sista gången. I februari väljs nya ombud. Å ena sidan är det illa att kyrkans högsta beslutsfattande organ byts ut just i en tid när regeringen kör igång kommunreformsmaskineriet.

Å andra sidan kan det vara en nystart, där nya, fräscha krafter klarar av att vända blicken mot och prioritera en av de sakfrågor som ser ut att bli avgörande för församlingarnas – och därmed hela kyrkans – framtid. Församlingen är inte en förvaltningsenhet inom kyrkan. Församlingen är kyrkan. Det är de nya kyrkomötesombudens sak att slå vakt om den, och det finns ingen tid att förlora.

”Ett exempel på hur kyrkans beslutsfattande organ kan gräva ner sig så till den grad att själva resultatet av beslutet väger lätt i jämförelse med processen att fatta det.”

PROFILEN: PETER KLEMETS

”Jag tror Gud har kontroll också när det är kaotiskt”

Kosmisk strid på mikronivå

Teodicéproblemet kommer också i miniförpackning: ”Är det Gud eller djävulen som har skapat bobborna?”

TEXT OCH FOTO: MAY WIKSTRÖM

Peter Klemets är biträdande överläkare på den inremedicinska enheten inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Vid sidan av dagligjobbet vid Borgå sjukhus har han också ett övergripande konsultativt ansvar inom distriktet för infektionssjukdomar. Han har en lång relation till bakterier, och det var också studiet av dem som resulterade i hans doktorshatt 2009. Peter Klemets har arbetat mycket med proaktiv information, både som radiodoktor och läkare vid Institutet för hälsa och välfärd. På frågan om bakterierna hör himmel eller helvete till blir han ändå fundersam.

Vänner som löpt amok

– Ja-a... Bakterierna är ju i hög grad våra vänner, som vi verkligen inte skulle klara oss utan.

Det finns över ett kilo bakterier i människan, särskilt i tarmsystemet. En sund bakterieflora är oumbärlig. Utan bakteriernas hjälp skulle ingenting brytas ner.

– Men sen finns det ju de där som reser sig upp och blir våra fiender. Jag tror inte att de är onda i sig, men varför det är så här vet jag inte, säger Klemets med en liten suck.

De nya fienderna kan nämligen vara fruktansvärda trots sitt lilla format. Forskarna för en ojämn kamp mot nya superresistenta bakteriearter, och hotet om nästa oidentifierade virus lurar bara bakom hörnet, ingen vet bara när och var.

Som troende kan Peter Klemets spekulera över om syndafallet förde in en kamp mellan människa och natur som inte fanns där från första början. Att hotet från de okontrollerbara pandemierna däremot väcker existentiella funderingar är enligt honom uppenbart.

– Ibland kan helt profana medier och sakkunniga ta till mer bibliska termer än de tror, säger Klemets.

The British Medical Journal är en av

världens mest respekterade och lästa medicinska facktidskrifter. Peter Klemets kommer särskilt ihåg ett av tidskriftens omslag.

– Jag minns inte om det var fågelinfluensan eller sars det gällde då, men pärmbilden föreställde Apokalypsens vita ryttare, från de yttersta tiderna. Och världens kanske främsta medicintidskrift citerade Uppenbarelseboken. Helt klart väcker hoten sådana tankar hos folk, oberoende vad de har för uppfattning, säger han.

Samtidigt är yrkesmänniskan Peter Klemets rotad i det rationella tänkandet.

– Ser man det ur ett historiskt perspektiv har epidemier alltid funnits. De har kommit och gått i cykler med jämna mellanrum.

Klämd mellan hot och rädsla

Innan det allvarliga luftvägssyndromet sars brakade loss år 2003 hade läkarna väntat en pandemi ända sedan Hongkonginfluensan på sextioalet. Under sarsepidemin arbetade Peter Klemets på Institutet för hälsa och välfärd, och hans främsta arbetsredskap var information och åter information.

– Vi höll presskonferens varje dag, annars hade det blivit ohållbart. Det är viktigt att ha så mycket fakta som möjligt och att berätta öppet och begripligt för allmänheten om hur man kan skydda sig. Det skapar trygghet.

På det personliga planet lägger han till sin tro, som för honom handlar om att Gud har kontroll över allt trots att det ser kaotiskt ut.

Men trycket mot läkarkåren är hårt när pandemier bryter ut. Rädslan för det man inte kan kontrollera leder både till samarbete – och kanske även till felbedömningar.

– Under sars gick det väldigt snabbt. De första rapporterna kom från Kina och Sydostasien i början av februari och i början av april hade läkarkåren redan klart för sig vad det handlade om. Rap-

porteringen spreds som en unik online-kunskap. Alla nya fakta delades genast.

Den tävling om anslag och publikationer som annars finns inom den vetenskapliga forskningen var borta. Nu gällde det mänsklighetens bästa.

– När hiv kom på åttioalet dröjde informationen betydligt längre. Där blev det direkt en armbrytning mellan fransmän och amerikaner om vem som upp-täckte viruset först.

Sedan kom svininfluensan år 2009 och med efterräkningen för Finlands del i form av ett konstaterat samband mellan det vaccin man tagit fram och en ökad risk för barn att insjukna i narkolepsi. Grundvaccinet som förstärks med komponenter mot svininfluensa var visserligen testat på tusentals människor, men den genetiskt betingade risken att drabbas av narkolepsi kom fram först när miljoner hade blivit vaccinerade.

– När beskedet kom från Mexiko att folk dör i mängder gällde det att få ett vaccin. Läkarna trodde faktiskt att det här blir en allvarlig sak, som resulterar i att massor av människor kommer att dö. Sedan visade det sig att det inte var så farligt som man tänkt sig, säger Peter Klemets.

Samtidigt säger han att man inte heller ska bortse från att miljoner människor faktiskt blev vaccinerade och att ingen kan veta vad som hade hänt utan vaccinet.

– Svininfluensan slog av någon anledning hårdast mot unga och gravida. I Australien och Nya Zeeland kom smittan på sommaren, innan vaccinet fanns. Där intensivvårdades och dog också en del gravida och unga.

Läkaren står mitt i korselden mellan epidemin och trycket från patienterna.

– Jag vet att många av de involverade har varit utmattade. Först var det enormt jobb att vaccinera sådana mängder av människor – och sedan kom det kritik från andra hållet.

Det som får honom själv att orka i jobbet är när han känner att hans arbete gör livet bättre för någon annan.

– Den största belöningen är när en patient säger att någonting faktiskt har hjälpt.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Chefredaktör och ansvarig utgivare
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
chefred@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Mannerheimvägen 16 A 9
00100 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: namn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Christa Mickelsson
tfn (09) 612 615 57

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds,
tfn (09) 612 615 54

Marina Wiik
tfn (09) 612 615 52

Nina Österholm
tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utges av:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
800012-00105840

Paradbild:
Christa Mickelsson

Tryck:
KSF Media Ab, Vanda

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Marianne Tanttinen,
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet **www.kyrkpressen.fi**

Annonsförsäljning:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpuuro,
gsm 041 447 5725

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 58,50 €
Utlandet 71,50 €

BAKTERIER I lagom stora mängder är i sin ordning. För Peter Klemets kan en lindrig förkylning någon gång till och med vara en välkommen anledning för kroppen att vila ordentligt.

PETER KLEMETS

KOPPLAR GÄRNA AV FRÅN LÄKARROLLEN MED EN PROMENAD ELLER EN ANDLIG BOK .

FAMILJEN BESTÅR AV HUSTRU OCH TVÅ BARN.

HAR OCKSÅ EN MUSIKALISK ÅDRA OCH KLARAR AV ATT HANTERA TRUMPINNAR OCH PIANO.

Nybakad präst till Vasa

PRÄSTVIGNING. Förra söndagen fick Borgå stift en ny präst när **Tia-Maria Nord** prästvigdes i Borgå domkyrka. Nord börjar nu arbeta som tf kaplan i Vasa svenska församling.

Ungdomar övernattade i kyrkan

FINSTRÖM. Det blev inte mycket sömn när 43 ungdomar övernattade i Finströms kyrka. "Night in the church" arrangerades av församlingens ungdomsarbete.

– Det handlar om att avdramatisera kyrkorummet och får förhoppningsvis ungdomarna att se det på ett annat sätt än tidigare, säger **Mathias Junell** från Sund-Vårdö församling till

Ålandstidningen.

Ungdomar från hela Åland deltog i satsningen.

– Det är kul, man får nya vänner, säger **Jonathan Smeds**.

De flesta av deltagarna konfirmerades i våras och går nu församlingens hjälpledarutbildning. I kyrknatten ingick också bibelkunskap, pyssel och kyrktornsklättring.

Johansson herde i Hammarland

KYRKOHERDEVAL. **Ingemar Johansson** har valts till ny kyrkoherde i Hammarland. Johansson fick 97 röster i valet på söndagen medan **Peter Blumenthal** fick 33.

Av församlingens 1 037 röstberättigade medlemmar deltog 12,5 procent, alltså 130 personer, i valet.

– Jag är glad och lättad, säger Johansson.

Någon direkt programför-

klaring har han ännu inte.

– Jag vill först sätta mig in i församlingens arbete, vad som fungerar och vilka behoven är, säger han. Men jag har förstått att församlingen önskar en satsning på barnarbetet. Man formas ju redan som barn och därför är det viktigt att barnen får en kristen fostran.

– Jag ser mig som församlingens själasörjare.

ENKÄTEN SKICKADES per e-post till de 59 kyrkoherdarna i Borgå stift. Av dem svarade 58 på enkäten, vilket ger en svarsprocent på 98 procent.

FÖRSAMLINGARNA SVARADE på följande frågor:

1. HAR något par av samma kön vänt sig till er församling och önskat förbön i enlighet med kyrkomötets beslut och biskoparnas anvisningar från februari i år?
a) ja b) nej

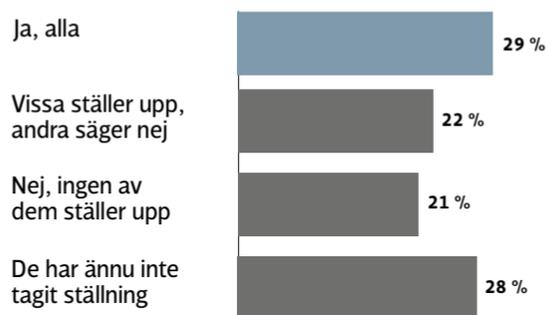
2. KYRKOMÖTET och biskopsmötet säger att de anställda inte kan tvingas att förrätta förbönen, med hänvisning till samvetsfriheten. Är er församlings präster redo att leda förbön för par av samma kön?

a) ja, alla b) vissa ställer upp, andra säger nej c) nej, ingen av dem ställer upp d) de har ännu inte tagit ställning till frågan

1. Har ett par av samma kön önskat förbön?

2. Är er församlings präster redo att leda förbön för par av samma kön?

* Den ena gången hölls förbön före biskoparnas anvisningar tillkommit, den andra gången leddes förbönen av en kyrkoherde utanför hans hemförsamling.

Få frågor efter förbön

ENKÄT. Kyrkpressens Gallup visar att över hälften av församlingarna i Borgå stift är redo att leda förbön för samkönade par. Tillsviare har förbön ordnats endast två gånger.

TEXT: **MARINA WIIK** GRAFIK: **MALIN AHO**
ILLUSTRATION: **WILFRED HILDONEN**

För ett år sedan fattade kyrkomötet beslut om att par med registrerat partnerskap ska kunna få en särskild förbön.

En av de få som mottagit önskemål om en sådan ceremoni är kyrkoherde **Pentti Raunio** i Karis. I somras ordnade han förbön för ett bekant par på deras hemort.

Tillställningen bestod av följande element: preludeum, textläsning, solosång, tal, förbön och postludium.

– Paret tågade inte in i kyrkan utan satt i bänken med sina gäster när förbönen inleddes. När jag höll mitt förbönstäl kallade jag fram paret, sedan

”Det står mera om vad förbönen inte ska vara än om vad den ska vara.”
Pentti Raunio

satte de sig igen, berättar Raunio.

Före ceremonin läste han igenom biskoparnas anvisningar för förbön för dem som registrerat sitt partnerskap. Han bekantade sig också med den ram för förbön som utarbetats i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

– Dessutom informerade jag biskopen om mina planer, säger Raunio.

Biskopsmötets anvisningar fann han inte stor glädje i.

– Det står mera om vad förbönen inte ska vara än om vad den ska vara. Å andra sidan är det bra att biskoparna lutar på prästernas eget omdöme i frågan.

Lagen om registrerat partnerskap trädde i kraft i mars 2002, vilket gav också den kyrkliga diskussionen en ny dimension.

– Fastän få velat ha förbön, är det bra att frågan aktualiserats. Det ger församlingarna tid att begrunda saken så att vi inte en dag står med förvåningens finger i häpnadens mun, säger Raunio.

Anders Laxell är kyrkoherde i Hangö och var assessor vid biskopsmötet när anvisningarna utformades.

– Resultatet är en kompromiss. En del ville ha ett formulär för välsignelse och andra ville inte ha några anvisningar alls.

I Laxells församling har möjligheten att erbjuda par av samma kön förbön inte varit någon tvistefråga. Han hoppas att den inte heller behöver vara det i stiftet i stort.

Årligen registreras kring 250 partnerskap i Finland. Laxell menar att det troligen bara är en bråkdel av paren i fråga som är intresserade av kyrklig förbön.

– Det kan vi ordna om vi hjälps åt inom kollegiet. Det viktigaste är att både par och präster bemöts på ett sakligt sätt oberoende av sina åsikter, säger Laxell.

Tolv församlingar tackar nej

Enkäten visar att tolv församlingar i Borgå stift inte erbjuder någon möjlighet till förbön för par av samma kön.

Biskopsmötet konstaterade i en tidigare utredning om partnerskapslagens följd i kyrkan att ingen kan tvingas förrätta förbön i strid mot sin övertygelse.

– När jag började som präst var den här frågan inte aktuell överhuvud taget. Jag är inte ännu redo att tänka om, säger **Lars-Erik Björkstrand**, kyrkoherde i Pörtom.

Björkstrand har inte blivit kontaktad av några par av samma kön som önskat förbön.

– Om det skulle hända skulle jag nog hänvisa till en prästbroder som är beredd att utföra förbönen, säger Björkstrand.

BISKOPSMÖTETS ANVISNINGAR FÖR FÖRBÖN

En präst eller annan kyrkligt anställd kan hålla en fritt utformad bön för personer som registrerat sitt partnerskap. Man tackar för livets gåvor och ber om omsorg och ledning. Man ber också om kraft att respektera den andra och söka Guds vilja. Det är inte fråga om välsignelse av ett par förhållande jämställt med äktenskapet. Förbönen är ingen tjänsteplikt för prästen, som kan tacka nej.

KYRKOVAL SOCIALA MEDIER

Kandidatlistor på Facebook

Kandidater till vårens val av stiftsfullmäktige och kyrkomötet börjar synas på Facebook. Valmansföreningar i bland annat Esbo och Helsingfors stift har lagt upp finskspråkiga valsidor på portalen.

– Målet är att kandidaterna och deras valmansföreningar öppet berättar om sina valprogram och mål på sidorna, säger **Kari Latvus** till tidningen Esse.

Latvus är docent i exegetik vid Helsingfors universitet och en av grundarna till sidan ”Kevään kirkko – Kirkolliskokousvaalit 2012” på Facebook.

KYRKOMÖTET SLUTSESSION

Teckenspråk och diakonatet

Kyrkomötets höstsession den 7–11 november i Åbo behandlar bland annat ett förslag till finlandssvensk teckenspråkig mässa. På agendan finns också diakonatet, det vill säga att man skulle ge till exempel ungdomsarbetsledare möjlighet att bli kallade och vigda till förkunnande, fostrande och tjänande uppgifter i kyrkan.

Mötet behandlar också budgeten för nästa år och verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2012–2014. Det är mandatperiodens sista session.

FRÅN DOMKAPITLET

Valpredikan för besättandet av kyrkoherdetjänsten i Åbo svenska församling hålls så att kyrkoherden i Pojo svenska församling **Johan Westerlund** förrättar högmässa 26.2.2012 och omsorgsprästen **Björn Nalle Öhman** 4.3.2012 i Åbo domkyrka. Valet av kyrkoherde i Åbo svenska församling inleddes efter högmässan 18.3.2012.

Förordnandet för församlingspastorn i Åbo svenska församling **Fredrik Portin** har avbrutits på egen begäran från 1.1.2012.

Församlingspastorn i Västabolas svenska församling **Sara Grönqvist** har beviljats tjänstledighet 15.12.2011 – 20.4.2012.

Kyrkoherden i Korsholms svenska församling **Per-Erik Örn** har beviljats begärd avsked från 1.8.2012, varefter han avgår med pension.

Kyrkoherdetjänsten i Korsholms svenska församling har förklarats ledig att sökas senast 25.11.2011 kl. 15.

Fullmakt på kaplanstjänsten i Korsholms svenska församling har utfärdats åt tf kaplanen i Vasa svenska församling **Harry Holmberg** från 1.11.2011.

Fullmakt på A-kantorstjänsten i Matteus församling har utfärdats åt tf A-kantorn i samma församling musikmagister **Kira Lankinen** från 1.11.2011.

Unikt om frihet att tro

RELIGIONSFRIHET.

I Finland har tre religioner kunnat enas om ett uttalande om att ingen får utsättas för påtryckning i samband med byte av religion.

– De finländska religionsledarnas uttalande om religionsfrihet är unikt, menar Utrikesministeriets ambassadör för demokrati- och mänskliga rättigheter **Saulli Feodorow**.

Uttalandet *Tro fritt* undertecknades redan i april men fick ytterligare offentlighet den 25 oktober som en del av Ekumeniska ansvarsveckans program. Uttalandet har överlämnats till republikens president **Tarja Halonen**.

Genom uttalandet vill religionsledarna lyfta fram att religionsfriheten gäller alla tros- och livsåskådningar och att religionsfrihet är en

förutsättning för demokrati och mänskliga rättigheter. Uttalandet befäster religionernas eget ansvar för religionsfriheten och konstaterar att ingen får utsättas för påtryckning i samband med byte av religion.

Alla var med

Religionsfrihetsuttalandet *Tro fritt* är undertecknat av ärkebiskop **Kari Mäkinen** (ev.luth.), ärkebiskop **Leo** (ort.) biskop **Teemu Sippo** (kat.), ordförande **Gideon Bolotowsky**, Centralrådet för de judiska församlingarna, ordförande **Okan Daher**, Suomen Islam-seurakunta (tatarmuslimerna), ordförande **Abdi-Hakim Yasin Ararse** från Islamska rådet i Finland och generalsekretärer **Heikki Huttunen** vid Ekumeniska Rådet i Finland.

Uttalandet *Tro fritt* finns på både svenska och finska på Ekumeniska rådets webbplats www.ekumenia.fi

Juridisk byrå HENRICSON & KIETZ

Kungsgatan 7, 10600 Ekenäs, tfn (019) 246 2462

LOCUS

www.locus.fi

STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyllt
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab AIF [A]
Smedsgatan 15, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

KAFFEKONSERT PÅ VILLA K 6.11 KL. 15.00

Maria Kalaniemi, en fenomenal dragspelsvirtuos, tar oss med på ett underhållande musikäventyr. Glada folkmelodier och bl.a. härliga Taubetolknings utlovas. Konserten avslutas med kaffe med Kilobakelse och salt tilltugg.

Hjärtligt välkommen!

Pris: 12 euro/person Längd: ca 45 minuter

Arrangör: Kilo svenska stiftelse

Kom ihåg att reservera plats till **farsdagsmiddag 13.11** (kl. 13 och 16). Reservationer per e-post villak@villak.fi.

Kilobergsgränden 8, 02610 Esbo
www.villak.fi

JAN GRÄSBECK har varit rektor vid skärgårdsfolkhögskolan på Houtskär i olika repriser i 17 år. Nu stiger han av.
FOTO: CHRISTINA AXÉN

Lärkkulla tar över Houtskär

FRI BILDNING. Lärkkulla folkakademi tar över verksamheten i skärgårdsfolkhögskolan på Houtskär.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Verksamheten i Houtskär kommer att fortsätta som en verksamhetsenhet under marknadsföringsnamnet Lärkkulla skärgård.

– Det fina i kräksången är att det här innebär en ny chans för Houtskär, säger rektor **Jan Gräsbeck** på Houtskär.

– Vi kommer att fortsätta ordna kurser på Houtskär i samma utsträckning som förr, säger direktor **Greger Englund** på Lärkkulla. Men vi försöker också utveckla verksamheten.

En möjlig utveckling är att Lärkkulla återupplivar skriftskolan på Houtskär. Fram till 70-talet ordnades där skriftskolor främst för ungdomar som bodde på orter som saknade svensk församling.

– Det finns fortfarande en beställning på en sådan skriftskola, säger Gräsbeck.

Folkhögskolan på Houtskär har de senaste åren haft cirka 650 studerandeveckor. Det räcker inte för undervisningsministeriet som kräver minst 2000 studerandeveckor. Därtill ska folkhögskolorna ha ekonomin i skick, utbildad personal, en klar utbildningsuppgift och tillräckliga utrymmen.

– Mot bakgrund av de kraven hade Houtskär förr eller senare sannolikt fått svårt att få ett nytt upprätthållartillstånd, säger Englund.

Det håller också Gräsbeck med om.

– Det verkar som om staten avsiktligt satt ribban högt. Även om vi hade en helårskurs med 20 elever skulle vi inte komma upp till mer än

”Utvecklingen i Houtskär är inget att förvånas över.”

Jan Gräsbeck

1 250 studieveckor med våra kortkurser.

– Staten anser att det finns för stort utbud av skolor, inklusive yrkeshögskolor och universitet. Alla kyrkbyar med självaktning vill ha en utbildning och det verkar som om ingen tar helhetsansvar för att eleverna ska få ett jobb i framtiden. Utvecklingen i Houtskär är inget att förvånas över, säger Gräsbeck.

Yogakursen lockar flest

När folkhögskolornas upprätthållartillstånd skulle förnyas i augusti gick Lärkkullas och Houtskärs styrelser in för att lämna in endast en ansökan i Lärkkullas namn. Englund väntar att ministeriet ska behandla ansökningarna inom de närmaste veckorna. Avsikten är att Lärkkulla tar över vid årsskiftet.

– Vi söker hellre samarbete med Lärkkulla nu än väntar på att staten lägger ner oss, säger Gräsbeck.

Den mest populära kursen på Houtskär är den omtalade yogakursen varje sommar.

Den står för 400 av skolans 650 studerandeveckor.

– Man kan diskutera om yogakursen med hinduistisk teologi på programmet hör hemma på en kristen folkhögskola. Men den har nu pågått i elva år och har stor betydelse för skolan, säger Gräsbeck.

Lärkkulla tar endast över verksamheten i Houtskär. Fastigheterna och personalen kvarstår hos garantiföreningen för Houtskärs kyrkliga folkhögskola. Lärkkulla blir hyresgäst i fastigheten.

– Vi kommer bara att ha en anställd i Houtskär, platschefen. Som bäst söker vi en platschef som ska börja i januari, säger Englund.

I Houtskär jobbar för tillfället tre personer. De delar på 2,25 tjänster.

– Jag är den enda som är uppsagd, säger Gräsbeck. De övriga, en fastighetsskötare och en kanslist ska vi försöka hålla kvar så länge vi kan.

Av personliga skäl kommer Gräsbeck inte att söka tjänsten som platschef.

ENGLAND DIALOG

Muslimskt statsråd vill ha mera kristet England

Baronessan **Warsi**, det enda muslimska statsrådet i England, anser att landet borde bli mera kristet.

– Vi bör skapa ett land där man inte lämnar sin religion hemma. Var stolta kristna. Nedvärdera inte kristendomen, skriver hon i en kolumn i Daily Telegraph.

Ju starkare England är som en kristen nation, desto större blir förståelsen för andra religioner, anser hon.

SVERIGE KYRKOMÖTE

Svenska kyrkan kräver att alla präster ska viga

Kyrkomötet i Sverige har med röstsiffrorna 161 mot 77 gett kyrkostyrelsen i uppdrag att säkerställa att samtliga präster har vigselbehörighet.

Samtidigt sade kyrkomötet nej till ett förslag att ge prästerna rätt att inte viga.

Ett fåtal präster i Svenska kyrkan har av sagt sig sin vigselrätt efter att kyrkomötet 2009 öppnade för samkönade vigslar.

BISKOP JOSEPH Bvumbwe (i mitten) från Malawis evangelisk-lutherska kyrka deltar aktivt i påverkansarbete på regeringsnivå, bland annat i kampen mot korruption.

Kyrkorna verkar för fred

JUBILEUM. Storbritannien har minskat på direktbiståndet till Malawi i protest mot regeringen. Men då kristendomen i Malawi nyligen firade 150-årsjubileum deltog brittiska ärkebiskopen i festen.

TEXT & FOTO:
JOANNA LINDÉN

I början av oktober samlades biskopar och politiker för att fira kristendomens 150-årsjubileum i Chiradzulu i södra Malawi. President **Bingu wa Mutharika** deltog i festligheterna tillsammans med den anglikanska kyrkans ärkebiskop **Rowan Williams** från Canterbury. Också den evangelisk-lutherska kyrkans biskop i Malawi, **Joseph Bvumbwe**, medverkade i jubileumsmässan. Mässan firades på flera stampråk med femtusen deltagare.

Ärkebiskopen besökte Malawi som första brittiska representant sedan en diplomatisk kris uppstått mellan länderna. Storbritannien, Malawis största bidragsgivare, har minskat biståndsstödet till Malawi i protest mot regeringen.

I ett festtal riktat till ärkebiskopen fokuserade president Mutharika på vikten av uppgörelse. Han påminde om att de första skotska missionärerna förde med sig försoning och utveckling

till Malawi: landet befriades från slavhandeln och stamfolk enades.

– De skotska missionärerna var med och byggde upp nationen. Missionärerna utvecklade från första början sjukvården och utbildningssystemet i landet, säger Mutharika.

Biskopen medlar

Missnöjet med landets regering eskalerade i juli då protester blossade upp i huvudstaden Lilongwe och i norra Malawi. Byggnader och bilar stacks i brand och 19 personer dödades av polisen i sammandrabbningar mellan polisen och demonstranterna.

– Det är första gången som så här våldsamma protester har brutit ut i landet, säger biskop Joseph Bvumbwe, som är mycket aktiv inom påverkansarbetet på regeringsnivå i Malawi, till ex-

empel i kampen mot korruption.

Malawi har plågats av svår bränslebrist de senaste månaderna. Det statliga universitetet i Lilongwe har varit stängt i ett år på grund av restriktioner gällande den akademiska friheten. Matpriserna stiger och lokalbefolkningens frustration ökar.

Biskop Bvumbwe representerar kyrkorna i en nyligen tillsatt kommission med uppgift att stabilisera läget i Malawi, Presidential committee on contact and dialogue.

– Jag samarbetar med regeringen i den dialog som förs med landets civila aktörer. FN har trätt in som medlare i konflikten.

Missionärer behövs

Ärkebiskop Rowan Williams säger att det fortfarande behövs missionärer i Malawi, liksom också stöd till hälsovården, jordbrukssektorn och skolväsendet, speciellt i kampen mot malaria och hiv.

– Kyrkorna i Malawi har alltid stått för frihet, fred och utveckling. Kyrkorna stöder medborgarna i deras vardag, säger Williams.

Williams får medhåll av presidenten som poängterar att landets största utmaningar utgörs av utvecklingen av skolväsendet och hälsovården samt att producera tillräckligt med mat för alla.

– Vi behöver fortfarande stöd så att vi kan utveck-

la landet med vishet och integritet. Vi ska inte leva i det förgångna. Vi behöver se framåt med tolerans och förståelse.

Joanna Lindén är informator vid Finska Missionssällskapet

MED EVANGELIET FRÅN SKOTTLAND

Den skotska missionären och upptäcktsresenären David Livingstone utförde sin första expedition till området kring Malawisjön 1859. År 1861 fick expeditionen sällskap av en grupp missionärer under ledning av biskop Charles Mackenzie.

Malawi har i stort sett varit förskonat från våldsamheter sedan 1964 då motståndet mot den brittiska övermakten resulterade i självständighet. Befrielseledaren Hastings Banda ledde den socialistiska enpartistaten i tre decennier fram till 1994.

Malawi är i dag en demokratisk republik med ett flerpartisystem. Malawi är ett av världens minst utvecklade och ett av Afrikas folkfattaste länder.

Cirka 80 procent av Malawis 15 miljoner invånare är kristna.

MED NORDEN MOT TOPPEN

ÅRETS SOC&KOM-DAG TORSDAGEN 17 NOVEMBER KL 17.00.
SVENSKA SOCIAL- OCH KOMMUNALHÖGSKOLAN
SNELLMANSGATAN 12, HELSINGFORS

Talare kring temat Nordiskt universitetssamarbete: Utrikesminister Erkki TUOMIOJA, Helsingfors universitets rektor Thomas WILHELMSSON, Direktören för Nordforsk Gunnel GUSTAFSSON, professor Helena BLOMBERG-KROLL

Arr: Svenska social- och kommunalhögskolan i samarbete med NIFIN

ATT LEDA SIG SJÄLV OCH ANDRA

20.3-24.10.2012

Under utbildningen får du många konkreta hjälpmedel och verktyg för att utveckla dig själv att bli en bättre ledare. Dina och de andra deltagarnas erfarenheter ger också många nya synvinklar och lösningar på de utmaningar ledare dagligen möter.

- Jag som ledare
- Effektiv kommunikation
- Konsten att uppträda och övertyga
- Att leda sig själv
- Att leda andra
- Deltagarnas egna slutarbeten

Pris: 250€ + 50€ materialavgift.
Totalt tolv närstudiedagar.
Ansökan om plats senast 6.3.2012.

Tilläggsinformation:

www.arcada.fi/specialiseringsstudier
Tel: 0207 699 501 eller 0207 699 505
stig.blomqvist@arcada.fi

Senegalvardag på kyrkpressen.fi

BLOGG. Anna Tikum ska blogga om livet som småbarnsmamma i Senegal.

TEXT: SOFIA TORVALDS
FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Kyrkpressens nya webbsidor presenterar en bloggare per månad. Först ute är **Anna Tikum**, författare och missionär.

Vad ska du jobba med i Senegal och för vem?

– Jag och min man **Bertrand** är anställda av Finska Missionssällskapet (FMS) för att arbeta här. Bertrand är ekonomisk rådgivare för den lutherska kyrkan och har också mycket att göra med de biståndspengar som kommer från Finland. Jag är mammaledig till februari och ska försöka ägna mig åt att lära mig franska. Jag ska vara koordinator för fadderbarnsarbetet och informatör för arbetet här i Senegal.

Du har nyligen blivit mamma, flyttat och börjat ett nytt jobb. Hur kändes det med så många omställningar på en gång?

– Vår dotter **Ronya** föddes i slutet av maj i Finland. Vi bestämde att det var bäst att Bertrand fick börja på med sina uppgifter i Senegal medan jag stannade i Finland. Han kom till Finland till förlossningen och stannade i några veckor. Men sen var vi ifrån varandra igen under Ronyas första levnadsmånader. Nu känns det nog som att **äntligen** är vi tillsammans och en familj. De senaste tio månaderna, sedan det blev klart att vi verkligen ska till Senegal, har vi "varit på väg" och bott än här och än där i kappsäck. Det är konstigt men skönt att nu vara "framme".

Hinner du vara mammaledig?

– Till pappers är jag mammaledig till februari, men i praktiken får vi se hur det blir. Jag måste se till att få tid för franskan, så nu ska

Månadens bloggare

ANNA TIKUM bodde i Tanzania med sina föräldrar under sin tidiga barndom. Nu ska hon skriva om livet i Senegal på Kyrkpressens nya webbsidor.

vi ordna med barnvakt.

Berätta lite om de människor du umgås med i din vardag.

– Det är umgänge mest med vår "bonne" **Seynabou** som vi inte skulle klara oss utan. Hon fixar maten och tvättar kläderna, sysslor som jag omöjligt skulle hinna med i ett land som detta där vatten och elektricitet inte är att lita på. Men här i grannskapet har Bertrand redan fått en massa vänner. Nästan varje kväll kommer någon granne och sätter sig i vårt vardagsrum, mest är det tonårspojkar som sitter och

tar det lugnt framför vår tv. Och Ronya är redan jättepopp här i kvarteren. Alla ropar "Ronya, Ronya" så fort hon visar sig utanför dörren och det räcker inte länge förrän någon tar henne i sin famn. Hon har vant sig vid det och tycker att det är skoj.

Du har själv vuxit upp i Tanzania och skrivit en bok om dina barndomsupplevelser. Hur känns det att vara tillbaka – nu med en egen dotter?

– Det känns bara naturligt och rätt. Inget dramatiskt, Ronya är ju till femtio procent afrikan, så utgångs-

läget är inte riktigt detsamma som för mig. Jag tycker att det är min skyldighet att se till att hon får både Finland och Afrika i sin uppväxt eftersom hon är en del av båda.

Vad har ni för framtidsplaner?

– Inga alls. Nu är vi här och det är här vi ska vara. Det är så skönt att inte vara på väg in i något annat kapitel!

Hur ofta har du tänkt blogga?

– Minst 10–15 blogginlägg har jag tänkt mig, men det blir nog mer om jag känner mig rätt.

VÅGA FRÅGA

Synd är att såra

I Bibeln står det att "den som ser på en kvinna har redan i sitt hjärta brutit hennes äktenskap" men var går gränsen i vardagslivet? Får en person som är gift eller i ett förhållande tycka att någon annan än ens partner är charmig eller attraktiv?

JAN-ERIK "NANNE" NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Kära frågeställare!

När jag själv läser det som Jesus säger med tanke på sjätte budet lägger jag märke till flera saker. Den allra första och kanske viktigaste är att det verkligen står i min eller någon annan människas makt att inte synda. Det jag kan göra åt synden är i en viss mening rätt kosmetiskt. Det är hemskt men så är det. Så djupt finns synden i oss och så stark är dess kraft mellan oss människor att vi inte förmår utrota den eller ta oss ur dess nätverk.

Det viktiga blir då inte att jag fokuserar på att "undvika att synda" utan i stället koncentrerar mig på att göra rätt mot mig själv och mot andra. Det var också det som Jesus hela tiden försökte lära ut även om han fick mothugg av fariseerna, det vill säga de som var mest hängivna och ivriga i sin religiositet.

En annan aspekt på det som Jesus säger är att han visar på medmänniskan. Synd handlar inte om att bryta mot regler utan om att skada eller såra min medmänniska, mig själv eller en relation. Jag behöver tänka mig in i den andras situation. Hur känns det för min fru/flickvän om jag visar uppenbar förtjusning och attraktion till en annan kvinna?

Jag behöver också reflektera över mig själv. Livet igenom blir vi ju då och då förtjusta. Vi kan oberoende av sexuell läggning bli förtjusta i både män och kvinnor. Orsaken till att vi känner oss attraherade av andra människor är ju att de svarar mot något i oss själva som vi ännu inte lärt känna.

Vad betyder de här känslorna för mig själv, är det någon sida hos mig själv som jag ännu inte är bekant med? Handlar det om min sexualitet eller handlar det om helt andra sidor i min personlighet? All förtjusning är ju inte erotisk eller sexuell, som många ibland tycks tro.

Så här kan man resonera sig fram, genom att reflektera över sina känslor, tänka efter vad man vill, vad man tycker är viktigt, hur man själv vill/inte vill bli bemött. Det är den vägen vi letar oss fram. Ledstjärnan kan också i det här fallet vara: Allt det som ni vill att andra ska göra mot er det ska ni göra mot dem. Märkvärdigare än så är det inte, men ibland är det just det som är det svåraste.

Lycka till!

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Morfar ser på stjärnorna

Nära oss bor en familj med två små flickor vars morföräldrar kommer från

Murmansk. Mormodern har håret i knut och buter uppsyn. Morfadern är ett helgon i

människoskepnad.

Jag har också haft en bra morfar, en morfar som spelat spel, sjungit sånger, beundrat mina prestationer och gett mig en sedel då och då. Men inte ens han kan mäta sig med morfar från Murmansk.

Den här morfadern bor

en del av året med dotterns familj i Finland, en del av året därhemma norr om polcirkeln. Vi ser honom nästan varje gång vi tar en promenad: fundersamt skuffande på en barnvagn, på hand-i-hand-promenad med en liten flicka eller med den yngsta lilla i sina armar.

Hon har röd overall och pekar på någonting. Han tittar uppåt med total närvaro. Det är kväll. Berättar han om stjärnhimlens formationer? Diskuterar de månfärder eller hur träden böjer sig i vinden?

Vi hälsar hövligt på varann var gång vi möts. Min

man säger att flickorna har föräldrar också, men jag har aldrig sett dem. De lär ska ha synts till en sommarkväll på stranden en gång.

Morfadern är en kort man med stålgrått hår. Jag oroar mig för att något ska hända honom, vem ska då titta på stjärnor med de små? Men

han måste vara seg. Kommer man från Murmansk är man nog seg.

Sedan tänker jag att om ett barn fått ha en morfar som älskat henne så högt har hon kanske blivit så stark att hon klarar sig också när han är borta. Måtte det vara så!

BEGRAVNINGAR. Visst finns det glada begravningar. Då handlar det ofta om att positiva och medryckande människor som trott på livet efter detta gått bort.

Lever med döden

TEXT & FOTO: JOHAN SANDBERG

Henry Marjamäki möter döden så gott som varje dag i sitt arbete som begravningsentreprenör i Jakobstad. Hans syn på döden har inte förändrats efter fyrtio år i branschen.

– Däremot har min syn på livet ändrats. Jag tar inget för självklart längre. Jag kan inte räkna med att jag kan göra saker senare. Jag försöker leva i nuet och göra det som ska göras nu.

Han har också lärt sig att säga nej, den hårda vägen. Det kan fortfarande vara svårt.

– Jag körde i väggen 1999 och lärde mig min läxa. Jag var så trött att jag inte visste om jag skulle komma igen över huvudtaget. Allt stälpte över mig, oavsett om det var smått eller stort. Jag tog allt på mig, det är min läggning.

Nu tänker han efter om han orkar göra det han tar på sig.

– När man kört i väggen en gång märker man att varningslamporna börjar blinka, säger Marjamäki.

– Men i det läget brukar farten också öka. Lagom är en smal balansgång. Det gäller att lyssna till sin kropp och jag har märkt att motion är ett bra sätt att nollställa mig.

I begravningsbyrån möter han för det mesta ofrivilliga kunder som är tyngda av sorg.

– Den mest positiva känslan kunderna kan känna är en lättnad, säger Marjamäki.

Är det jobbigt att möta sorg och död så ofta?

– Jag har fått en gudagåva att kunna lämna jobbet bakom mig när jag slutar för dagen. Jag har ju tystnadsplikt så jag kan inte tala om dagens upplevelser till höger och vänster. Jag har va-

rit lyckligt lottad då jag haft så pass bra medarbetare att vi kan använda varandra som bollplank. Även inom det här skräet finns en galghumor som hjälper oss att koppla bort tankarna. Inget har blivit kvar och börjat snurra i huvudet, i så fall hade jag fått sluta för länge sedan.

Brottades med Gud

Henry Marjamäki har varit i branschen sedan 1971. Han började med att hjälpa sin mamma som också var begravningsentreprenör. 1977 tog han över. Men det var ingen självklarhet att han skulle göra det.

– Jag brukar skämta om att jag slutade med växelström och började med likström. Jag är elektriker till min utbildning och hade skiftesarbete på pappersfabriken i Jakobstad, så jag hade tid att hjälpa mamma. 1977 hade jag skaffat arbete och bostad i Sverige och var på väg dit.

När Marjamäki berättade för sin mamma att han skulle flytta sa hon helt lugn: Jaha, då säljer vi företaget.

– Det hade jag inte räknat med. Jag fick ingen lång betänketid, men jag bestämde mig för att stanna och ta över.

Beslutet föregicks av en brottningskamp med Gud.

– Samtidigt fick jag ta ställning till min kristna tro. Jag ville ha rena papper med min skapare för att kunna hjälpa andra i mitt jobb. Tills dess hade jag daltat på båda sidorna och aldrig tagit ställning.

– Jag fick ett så pass klart besked att jag inte behövde tvivla på mitt beslut. Men senare har jag nog tvivlat ibland. Det kommer situationer då man bara vill ge upp alltihop.

Nu står Marjamäki och hans företag snart inför ett generationsskifte. En av

DEN SVARTA bilen med flaggan på halvstäng är ett tecken på ett annalkande begravningsfölje. Henry Marjamäki rekommenderar att man respekterar följet genom att stanna sin bil, om trafiksituationen tillåter det.

hans döttrar har jobbat på företaget i flera somrar, men det är osäkert om hon vill ta över.

– Att lyfta en del ingår i arbetet. Det finns nog kvinnor som driver begravningsbyråer. Men de säger också att arbetet blir fysiskt tungt.

Människokontakterna bäst

På frågan vad som är det bästa med jobbet svarar Marjamäki:

– Jag är en social människa så det bästa är nog att ha kontakt med människor på olika nivåer.

I kontakterna får han ofta agera självårdare. Alla kunder vill inte prata, men en stor del vill det.

– A och O i det sammanhanget är att man är att man är en god lyssnare. Man måste ha ut känslspröten för att kunna säga de rätta orden. Då får man hoppas på hjälp från ovan.

Marjamäki brukar följa upp alla telefonsamtal han inte hunnit svara på.

– Många människor drabbas av panik och allt läser sig när ett dödsfall inträffar. Då får jag ge råd och ofta löser situationen sig bara de får tala i tio minuter.

”Glada” begravningar

Det finns också glada begravningar.

– Exakt vad som gör att en begravning kan kallas glad vet jag inte riktigt. Ofta har personen som avlidit varit en positiv och spontan människa och trott på livet efter detta.

En sådan person kan ha planerat begravningen färdigt, valt psalmer, bestämt vem som ska tala och lite vad de ska säga. Under sådana begravningar kan det komma fram nästan vilka dråpliga historier som helst.

Finns det speciellt tunga begravningar?

– När en ung person dör knall och fall. Det är alltid känslomässigt tunga begravningar när det handlar om yngre personer. Om jag känner personen är det ännu jobbigare.

Enligt kyrkolagen ska alla som är kyrkskrivna ha en kyrklig förrättning med präst.

Men en del som inte hör till kyrkan vill varken ha präst eller höra något Guds ord på begravningen. Ibland körs kistan direkt till graven utan någon förrättning. Men Marjamäki kan ock-

de vill att jag ska göra och de berättar vad de gör själva.

I princip kan man göra allting själv utom att transportera kistan. För det krävs specialfordon.

Traditionerna lever

Traditionerna kring begravningarna har förändrats på fyrtio år.

– För trettio år sedan var de anhöriga med och klädde kroppen inför begravningen. I dag är det byråerna som sköter det. Det har också blivit allt vanligare att de anhöriga inte är närvarande när kistan flyttas från sjukhuset. Ofta har de tagit avsked medan personen ännu var i liv.

Begravningsföljerna – då kistan förs från sjukhuset till begravningskapellet – lever kvar även om man inte ser dem lika ofta i stadsbilden eller på landsvägarna som förr.

– Men antalet följevagnar har minskat. Hur ska man egentligen bete sig när man möter ett begravningsfölje?

– Inom stadsgränserna kan man, om trafiksituationen medger, respektera ett mötande följe genom att stanna vid vägkanten. På landsvägen där hastigheten är högre ska man köra vidare. Hamnar man bakom ett följe på landsvägen får man köra om. En lång bilkö innebär en trafikfara.

Inga fasta arbetstider

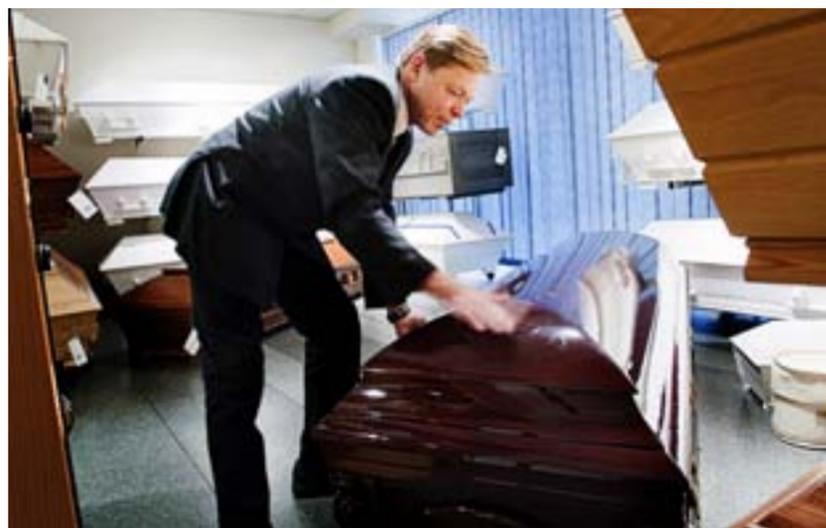
För begravningsentreprenören är arbetstiderna i princip dygnet runt. Sker dödsfall utanför sjukhusen är det oftast begravningsbyrån som transporterar kroppen till sjukhuset där läkaren konstaterar dödsfallet.

– Polisen kopplas in vid plötsliga dödsfall i hemmen. Polisen tar i sin tur kontakt med den begravningsbyrå som har jour, och då hämtar de kroppen. Vi är tre byråer i Jakobstad med omnejd som turas om med att ha jour.

Att dö är inte gratis. De totala kostnaderna för en begravning rör sig vanligtvis mellan 3 500 och 5 000 euro. Redan kistorna i Marjamäkis lager kostar mellan 750 och 4 500 euro. Träslaget, utsmyckningar och beslagen gör kistan dyrare. Massiv ek är billigare än furu.

– Medelpriset på gravstenarna lär vara 2 200 euro. Men så dyra stenar har vi inte. Våra gravstenar kostar under tusen euro.

Mellan 15 och 20 procent av kistorna för Marjamäki till de närmaste krematorierna i Seinäjoki och Vasa. Att han gärna såg att det planerade krematoriet i Karleby blev av är därför ingen överraskning.

HENRY MARJAMÄKI har kistor av olika prisklasser och träslag.

så sköta en förrättning för en som inte varit medlem i kyrkan.

– I princip får vem som helst sköta förrättningen om någon som varit skriven i befolkningsregistret har av-

lidit. Men vem som helst får inte utföra förrättningar i kyrkor och kapell. Man måste visa respekt för kyrkorummet. Jag får göra det då prästerna i nejden känner mig och vet vad jag står för.

Det finns inget färdigt formulär för sådana förrättningar.

– Det blir att tala fritt och jag säger sådant som jag fått känsla för under samtalen med de anhöriga. Jag försöker välsigna den som avlidit utan att stöta mig med deras önskemål. Någon kan ha sagt att jag får prata om vad som helst utom Gud och himlen.

Marjamäki ångrar att han inte skrivit upp olika episoder han varit med om under åren.

– Jag borde ha skrivit upp både bra saker och mindre bra. Det kunde ha blivit en intressant bok. Men nu är det för sent.

Börjar med att nysta upp

Det finns också kunder som kommer in redan innan ett dödsfall inträffat.

– De som har anhöriga som ligger för döden kommer in när de går förbi.

I vanliga fall är det ändå först när ett dödsfall inträffat som kunderna tar kontakt.

– Det gör de direkt efter ett dödsfall. Då börjar vi nysta upp från början, boka utrymmen och präster. Jag frågar vad

”Jag körde i väggen 1999 och jag lärde mig min läxa. Jag var så trött att jag inte visste om jag skulle komma igen överhuvudtaget.”

Henry Marjamäki

Lemminkäinen

Bostads Ab Vasa Sundet

Råstensgränd 1
65280 Vasa

	m ²	förs.p. från	skuldfr från
3r+k+b	83,0	70 028	179 500
4r+k+b	93,0	84 338	207 000
5r+k+b	100,0	83 606	215 500
garage			13 000
biltak			7 500
stolpplats			2 000

Söker du ett nytt hem för din familj? Då är det värt att bekanta sig med Sundet i Västervik. Detta är ett radhusobjekt på ett av Vasas mest grönskande och barnvänliga bostadsområden, där havet är bara ett stenkast ifrån! Du får flytta in i ditt nya hem under detta år utan bekymmer över kommande renoveringar, eftersom allt omkring dig är nytt.

Lemminkäinen Hus Ab
Olympiagatan 16
65100 Vasa

02071 58300

asunnot.fi

Finlands Lucia
Röstsedel

JAG RÖSTAR PÅ KANDIDAT NR _____

Mitt namn _____

Postadress _____

Tema för Luciainsamlingen 2011 är **ofrivillig ensamhet bland äldre**.

Jag bifogar _____ euro till insamlingen.

Om du hellre vill sända ditt bidrag via bank, vänligen ange vilken bank du valt.

 Aktia 405511-245079 Nordea 156230-109332 Sampo 800018-70892073

Röstsedlar utan bidrag beaktas inte.

Posta kupong och bidrag till:

Folkhälsan, Paasikivigatan 4, 00250 Helsingfors

Du kan rösta på Lucia också via sms. Du kan välja mellan bidrag på 5 euro, 10 euro eller 20 euro.

Vill du bidra med t.ex. 10 euro skriver du: 10E LUCIA X (x står för kandidatens nummer) och ditt namn t.ex. KALLE KARLSSON. Sänd meddelandet till nummer 17420 utan riktnummer.

Du kan rösta och betala in ditt bidrag även via www.lucia.fi.

Din röst och ditt bidrag ska vara hos Folkhälsan 23.11.2011 före kl. 24.00.

Tack!

De uppgifter som lämnats i samband med inbetalning och omröstning behandlas konfidentiellt och förstörs när insamlingen avslutats 31.1.2012. Från sms-bidraget avdras skatter och operatörsavgifter. Insamlingstillståndet 2020/2010/3754 har beviljats av Polisstyrelsen.

www.folkhalsan.fi/lucia

Bergvärme?

Fråga oss om pris på borring av energihål och vattenbrunnar ...
då vet du att du gjort en bra affär.

044-525 9143 info@drilltec.fi www.drilltec.fi

HUGO OCH MARIA

WINBERGS STIFTELSE

Tunaberg servicehus hyr ut

handikappanpassade
seniorbostäder med basservice.

Tunaberg servicehus är beläget i naturskön miljö nära "Stora Äpplet" i Esbo, Mattby. Lägenheten är 60 m² och är genast ledig.

På Tunaberg finns matsal och café, läkarmottagning och hälsorådgivning. I huset finns även frisör, fotvårdare, kosmetolog, fysioterapeut och en liten "lanthandel" samt mycket aktiviteter och förströelse.

Kontakta föreståndare Mona Sandberg om mera information, tfn 050 520 2700, mona.sandberg@tunaberg.net
Framnäsängen 4 02230 Esbo.
www.tunaberg.net

LESCHEHEMMET

ett svenskspråkigt servicehem
i havsnära ungdomsmiljö i södra Helsingfors

Leschehemmet har för tillfället några rum lediga och miljön är hemlik. Hemmet erbjuder tryggt boende med utbildad svenskspråkig personal dygnet runt. Kosthålllet förestås av en egen matglad kock. Vi erbjuder även sjukskötartjänster, läkarmottagning, fysioterapi, frisör och fotvård samt olika aktiviteter. För kortare perioder erbjuds intervallvård.

Kontakta föreståndare Maria Hall-Pänttjäjä för mera information
tfn. 09-631 110, 040-582 8442.
e-post: info@leschehemmet.org
adress: Villagatan 3, 00150 Helsingfors
hemsida: www.leschehemmet.org

MISSBRUKSPROBLEM?

Pixnekliniken, OBS! Ny tfn.nr: 0247 431 694

- Intensivkurser för alkohol- och blandmissbrukare

Tolvis Center, tfn: 044 347 8055, www.tolviscenter.fi

- Rehabilitering för alkohol- och drogmissbrukare

USM r.f, tfn: 040 501 5131

- Stödboende/halvvägsrum

www.missbrukarvard.fi

Fira fridfull jul i trevligt sällskap!

Nykterhetsförbundets julresa 22-27.12.2011
till Raitismaja. Start från Vasa.
Pris 490 euro per person.

Mycket god mat på Raitismaja
och högklassig buss ingår i resan.

Bokningar & förfrågningar:

Raitismaja tfn 06-318 0900 www.nykter.fi/raitismaja

Experten på gruppresor

Med
omtanke

Vi ordnar gruppresor till alla delar
av Europa, med omtanke!

Både med buss och flyg, och givetvis
på svenska. Ta gärna kontakt, både
från Österbotten och Nyland, och
berätta om era resplaner.
Vi kan förverkliga dem!

God planering - Din trygghet

www.ot-resor.fi Tel. 06-318 4000

Julshopping i Tallinn

30.11 och 7.12, 85€

I priset ingår bussresa med start i Veikkola, båtresa med Viking XPRS, buffettlunch inkl. drycker på båten och shoppingutflykt i Tallinn. Bussen är med hela resan.

Julmarknad i Prag 1-5.12, 695€

Guidad gruppresa, med ett bra standard hotell i kärncentrum och ett rikligt utflyktsprogram.

VINTERN I SÖDERN

Långa resor till Alanya i Turkiet och till Algarve i Portugal.
Tid och längd kan man välja enligt önskemål.

	Alanya	Algarve
4 veckor	785,-	865,-
8 veckor	1125,-	1265,-

I prisexemplen ingår ruttflyg, flygfältstransporter, och inkvartering i
★★★ lägenhetshotell.
Pris/person i 2 personers lägenhet.

KARIS 019 278 2800
KYRKSLÄTT..... 09 296 5000

www.matkabaukka.com

Nattandakt vid datorn

Datorspelslägret LAN lockar också tonårspojkar till Kvevlax församling. – De skulle kanske inte annars delta i församlingens aktiviteter.

TEXT & FOTO: HEIDI HENDERSSON

Sällskapsrummet i Korsholms kommuns ungdomslokal ligger i ett neon-upplyst dunkel. Utspridda i rummet sitter ett gäng tonårspojkar med datorn i högsta hugg. Med blickarna stint fixerade vid skärmen hojtar de åt varandra mellan högar av pringlesburkar och läskflaskor.

– Hej! Ser du inte att jag är där bakom dig? frågar en ung kille av datorkompisen bredvid sig.

– Nää! Nu dog jag ju! utbrister den andra argt.

– Haha! hörs ett triumferande rop från hörnet.

De här killarna befinner sig på ett datorspelsläger, även kallat LAN, som anordnas av Kvevlax församling och Korsholms kommun. LAN:et går ut på att ungdomar får komma till lokalen och spela datorspel, umgås och lyssna på musik ända fram till klockan tre på natten. Allt under ungdomsledaren **Tommy Rannanpääs** övervakning. Rannanpää har anordnat LAN i ungefär sex års tid, men det här är första gången församlingen slår ihop sig med kommunen.

– Vi har bra kontakt med kommunen och vi konstaterade att de har LAN och vi har LAN, så varför inte slå ihop dem?

Pop med datorspelsläger

LAN-lägren har varit populära i Österbotten de senaste tio åren. Rannanpää tyckte att de bra kunde inkluderas i församlingens ungdomsaktiviteter.

– Det gäller ju att hitta något som ungdomarna tycker är deras grej för att det ska bli populärt.

Och det har det blivit. Ungefär tjuugo stycken välbesökta LAN har ordnats med ungdomar i åldrarna 13–17 år. Rannanpää säger att LAN:en har varit ett bra sätt att få kontakt med ungdomarna i området.

– Det är många ungdomar som kommer till LAN som sannolikt annars inte skulle ha så mycket med kyrkan att göra. Jag får ofta frågan ”Är det kyrkan

DET ÄR mest pojkar som deltar i församlingens LAN-läger. För att orka sitta vid datorn i 24 timmar laddar de upp med läsk, godis och chips.

som ordnar det här?” och de blir positivt överraskade när de får veta att församlingen står bakom aktiviteten. När man fått kontakt med dem är det lättare att börja rycka med dem till andra aktiviteter, såsom hjälpledarutbildningen.

Rannanpää poängterar att det är mest pojkar som deltar i församlingens LAN och att det här kanske kan hindra eventuell utskrivning ur kyrkan senare.

– Majoriteten av dem som skriver ut sig ur kyrkan är vuxna män. Det skulle kanske kunna förhindras om de kände att kyrkan berörde dem på något vis när de var unga.

Andakt och uppesittande

Rannanpää är nog med att ha andliga inslag under LAN-lägret.

– Vi har oftast en nattandakt på cirka tio minuter då alla lämnar datorerna och samlas för att ta det lugnt.

Annars är det inte många lugna stunder under maraton-datorspelet. Vanligen håller LAN:en på i 24 timmar och de flesta sitter uppe största delen av tiden. De spelar, chattar, lyssnar på musik eller pratar. Datorspelet varvas ibland med hockeyspel, biljard eller en liten tupplur i soffan.

Killar på kvällens LAN är uppspelta och har just kommit igång. De ropar, stojar och äter godsaker inköpta för kvällen.

Robert Lindström, 13 år, från Karperö sitter och spelar *Call of Duty* bredvid kompisen **Alexander**, 13, från Kvevlax. Alexander spelar tankespelet *Minecraft*. Killarna har laddat upp med lösgodis och läsk och Robert säger att han ska hålla sig vaken tills lägret är slut.

– Jag tänker vara uppe till tre, säger han och tar en klunk av sin Fanta.

Joakim Siirilä och **Niklas Lindevall**,

båda 14-åringar från Smedsby, sitter vid den ena väggen som är täckt av graffiti-målningar. Killarnas elektronikutrustning för kvällen är imponerande, breda dataskärmar och spelkonsoler. Killarna har varit på ungdomsledarens LAN flera gånger.

När jag frågar pojkarna om det inte är jobbigt att släpa på datorerna hemifrån till församlingens LAN, säger Joakim:

– Ska det va, så ska det va! Och Niklas nickar instämmande.

LAN-LÄGER

LAN är en förkortning för engelska *local area network*, lokalt datornät. LAN-läger går ut på att sitta tillsammans och spela datorspel och umgås både virtuellt och ”på riktigt”.

Årets stora Julkonsert

Mona Gustafsson - Sten Nilsson - Helene Nyberg
* Thomas Enroths Orkester *

1.12 Borgå, Idrottshallen Kl.19.30
2.12 Kimito, Villa Lande Kl.19.30 Farsdags tips !!
3.12 Mariehamn, S:t Görans Kyrka Kl.19.00
4.12 Ingå, Kyrkfjärdens Skola Kl.19.00
5.12 Munsala, Kyrkan Kl.19.30
6.12 Jakobstad, Runebergssalen Kl.15.00

Förköp: Studio Ticket, och hos lokala biljettförsäljare samt vid dörren också 20,- Välkommen! Arr.Termusik

Biljetter: Luckan, på nätet från Lippupiste 20€ / 10€

Rossini: Stabat Mater
Gounod: Gallia

Johanneskyrkan, H:fors
Söndag 13.11.2011, 19:00

Svenska Oratoriekören, Kammarkören Idun, projektsångare, Hyvinkään Orkesteri
Dir. George Buckbee, instudering G. Buckbee, Karin Pedersen
Eva Comét, Leslie Maslow-Jauhiainen sopran, Margit Westerlund alt,
Thomas Ruud tenor, och Sören Lillkung bas

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA Finlandssvenska instrumentfonden

utlånar efter ansökan och provspelning följande instrument för en treårsperiod

Violin	Eero Haahti, 2007 (genast ledig)
Cello	Eero Haahti, 2007 (ledig mars 2012)
Cello	Vincenzo Postiglione, 1914 (ledig mars 2012)
Kontrabas	anonym tjeckisk byggare, 1950-1970 (genast ledig) 5-strängad
Cembalo	Stig Lundmark, 2007 (genast ledig) (tvåmanualig flamländsk modell)

Den fritt formulerade ansökan riktas till:
Finlandssvensk instrumentfond/
Yrkehögskolan Novia
Köpmansgatan 10
68600 Jakobstad

Ansökan skall vara **inlämnad senast 2.12.2011 kl. 16.00**
På basen av ansökan kallas sökande till provspelningstillfälle i Jakobstad måndagen den 12 december kl. 13.00

Ytterligare information fås från instrumentfondens ordförande,
Dan Lönnqvist, tfn 050 517 0543, dan.lonnqvist@novia.fi

www.novia.fi

ELLIPS

Papa, länge sen sist

Det är femtio år sen Ernest Hemingway tog sitt liv. Han skulle strax fylla 62, men han var brunten av alltför många krig, alltför mycket alkohol, alltför många flygolyckor och – kanske – av att alltför länge och alltför intensivt ha odlat sitt eget varumärke.

Jag kopplar ihop Hemingway med unga män. I min föreställningsvärld läses han av pojkar som gillar Kerouac och beatpoeter, plinkar svärmödig på gitarr och har sett filmen The Doors väldigt många gånger.

Men när jag läser Hemingway på nytt inser jag att jag har varit orättvis. Jag hade glömt hur bra han kan vara, jag hade glömt hur urbra han skriver som bäst.

Det är Nils Erik Forsgårds bok *Hemingways – en betraktelse* (Söderströms) som får mig att gräva i (det alltför tunna) Hemingwayförrådet i bokhyllan. I boken analyserar Forsgård arvet efter Ernest Hemingway, skriver förlaget på bakpärmen. Forsgård har läst alla Hemingways romaner och noveller på nytt och besökt alla platser som Hemingway gjorde kända.

Resan har resulterat i en fin bok. Den handlar om Hemingway med Forsgårds ögon, utan att alls handla om Forsgård. Den handlar om Paris, Madrid, Key West, Venedig, Nairobi och Ketchum (och många andra ställen också). Den handlar om en mycket ung man som reser ut till ett krig och om hur resten av hans liv på något vis handlar om det kriget. Den handlar om en man som är mycket intelligent och mycket tröttsam och inte alls snäll.

Den handlar om fru-
men inte alls om barn. Och den handlar om död men inte alls om livet efter döden.

■ SOFIA TORVALDS

Publiken om nya KP: Fin och intressant

KP PÅ BOKMÄSSAN Nya Kyrkpressen fick idel lovord på Helsingfors bokmessa, som också bjöd på en live-version av tidningens profilintervju.

TEXT: MARINA WIIK FOTO: CHRISTA MICKELSSON

– Välkomna till en profilintervju utan trycksvärta, säger Kyrkpressens chefredaktör **May Wikström**. Bredvid henne på Edith Södergran-scenen sitter **Johan Candelin** – Karlebybördig präst som är känd för att ”viska i Barack Obamas öra”.

Själv tillbakavisar han ändå påståendet till viss del.

– Den enda som får viska i presidentens öra är nog hans fru, säger Candelin och ger upphov till spridda skratt i publiken.

– Men jag har en vän som är pastor och fungerar som Obamas andliga rådgivare. Han ringer presidenten varje dag klockan sju, läser för honom ur Romarbrevet och ber tillsammans med honom.

Om Candelin önskar framföra något till Obama när det presidenten inom 24 timmar.

– Vanligen slår jag larm om att någon håller på att bli dödad för sin religiösa övertygelses skull. Då kan Obama utöva påtryckning via de amerikanska ambassaderna, säger Candelin, som bland annat representerar den Evangeliska världssalliansen i FN.

Under intervjuens gång får mästpubliken höra om hur han blev bjuden på chokladkaka av Pakistans första kvinnliga premiärminister **Benazir Bhutto** och hur han en kort tid före minoritetsminister **Shabbaz Bhattis** död filmade hans testament.

Intervjun avrundas med en kvistig fråga: Är religion roten till allt ont i världen? Candelin funderar en stund och säger sedan:

– När religion går fel går det väldigt fel och när det går rätt går det verkligt rätt. Var och en av oss har en möjlighet att göra världen lite bättre eller lite sämre.

”Nya KP en vanesak”

För två månader sedan fick Kyrkpressen ny layout. Också bland bokmässbesökarna finns flera KP-läsare som noterat förändringen.

– Första nya numret kändes obekant, allt såg annorlunda ut och det var svårt att orientera sig. Men nu när jag blivit van tycker jag riktigt bra om det mesta, säger **Håkan Ahlnäs** från Nykarleby.

Ahlnäs missar inte ett enda nummer av KP och läser oftast allt i tidningen.

– Vissa artiklar skummar jag bara, andra läser jag upp till tre gånger, säger han.

Gun Erikson-Blomfelt hörde på liveversionen av personintervjun, som hör till hennes favoriter också i tidningen.

– En bra personintervju berör på ett personligt plan, den ska innehålla en intressant story, säger hon.

Nya KP beskriver hon med orden ”fräsch, fin och intressant”.

– Men jag förstår också dem som tycker att brödtexten är lite svårsläst.

”Olika röster kommer fram”

Vid en gulgrann monter ett stenkast från scenen står **Barbro Teir**, nyvald vd för Söderströms-Shildts förlagskoncern. Hon får inte KP hem till sig, men funderar på att bli prenumerant.

– Den nya tidningen ser jättefräsch ut! Innehållet är strukturerat och dy-

JOHAN CANDELIN (högst uppe) har i sitt arbete för mänskliga rättigheter bland annat ätit chokladkaka med Benazir Bhutto. Kocken Michael Björklund (nere t. v.) önskar mer artiklar om mat i KP.

Underhållande men alltför välbekant

TEATER

Pleppo live – Välkomna till mommos! (Wasa teater)

Manus: Ted Forsström och Kaj Korkea-aho
Regi: Håkan Omars

Pleppokonceptet fungerar överraskande bra på te-

aterscenen. **Kaj Korkea-ahos** och **Ted Forsströms** agerande med kroppsspråk och mimik överraskar mycket positivt, och **Susanne Marins** och **Markus Lytts** smälter utan problem in bland de båda plepporävarna. Speciellt Ted Forsströms namnlösa man med hundkoppel, knackkorv och

obeskrivliga ansiktsuttryck hör till de detaljer som man glädjer sig över att ha fått se på teaterscenen och inte bara höra genom radios högtalare. En del av de sketcher och figurer som är bekanta sedan tidigare får ytterligare dimensioner och djup på teaterscenen. Allra främst bland dem finns de raljerande kafferumstyperna Murri och Backlund och föräldern med den blogg-befriade baby.

Det är också sympto-

matiskt att Pleppo Live blir som bäst när komikerparet tagit fasta på det verklighetsnära och skruvat gestaltningen precis lagom mycket. Vid sidan av underhållningen lyckas vissa nummer också fånga upp tidsandan och klämma till med välformulerad samhällskritik.

Att publiken får återse gamla favoriter ur Pleppos persongalleri känns precis så självklart som det borde vara. Däremot blir i syn-

nerhet första akten till stor del en upprepning av sketcher som Pleppofantasterna i publiken redan har hört. Många gånger känns det som om man inte fullt ut har orkat utnyttja tillfället att bygga vidare på de populära karaktärerna utan låter sig komma undan med att återupprepa gamla succéer.

Exakt hur synd det är märker man i andra akten när sketcherna tas ett steg längre och blommar ut. Av-

slutningsnumret *Dagen då mommo bakade ihjäl sig* är ett lysande exempel på Pleppohumorn när den är som bäst – en härlig språk-användning med otaliga komiska detaljer kombinerat med en varm underton. Det är när man ser det här numret som man på allvar inser vad publiken gick miste om under den första aktens långa startsträcka bestående av uppvärmd skäpmat.

■ ERIKA RÖNNGÅRD

”Var och en av oss har en möjlighet att göra världen lite bättre eller lite sämre.”

Johan Candelin

REGISSÖR KRISTIN Olsoni och skådespelare Anneli Mäkelä gläder sig över att få tackla en livsbejakande text.

En pjäs om en bra död

TEATER Oscar, tio år, ska dö. Men de vuxna i hans närhet flyr undan. Anneli Mäkelä och Kristin Olsoni satte upp en pjäs om hopp.

TEXT & FOTO:
SOFIA TORVALDS

En pjäs som handlar om en tioåring som dör i leukemi – kan den bli något annat än djupt tragisk?

– Den är den mest livsbejakande text jag någonsin läst! Den berättar om hur livet ska levas. Inte lineärt, så att ett långt liv blir ett bra liv, utan så att man tar vara på varje sekund, säger **Anneli Mäkelä**.

Mäkelä har arbetat som dramaturg och regissör i många år. Nu har hon – som egentligen är utbildad skådespelare – fått omsätta sin regierfarenhet i praktiken. Hon har en dubbelroll som både Oscar och tant Rosa, Oscars stödperson på sjukhuset. Hon står ensam på scen i två timmar.

– Tant Rosa blir den som får Oscar att tänka på livet och inte på döden. Och han får ett bra liv.

Älska din nästa

Pjäsen Oscar och den rosa damen utgör den kristna delen av en serie där den franska författaren och dramaturgen **Éric-Emmanuel Schmitt** i dramatisk form sö-

ker kärnan i fyra olika religioner: buddism, islam, judendom och kristendom. Regissör **Kristin Olsoni** tyckte att den ”kristna” pjäsen passade perfekt att sättas upp i samband med Johannes församlings kulturvecka.

– Pjäsen är en underbar manifestation av det mest centrala i kristendomen: älska din nästa. Den saknar helt salvelsefullhet, den använder i stället konsten och fantasin som redskap.

För Anneli Mäkelä har det varit en utmaning att spela ett barn.

– Det handlar inte bara om minspel och hållning när jag förvandlas till Oscar: hela sättet att tänka förändras. En vuxen människa har hela tiden livet innan. Ett barn har nuet och lever exakt i stunden.

På medeltiden lade sig helgonen i kistor för att vänja sig vid tanken att de skulle dö. Idag har vi gått till den andra ytterligheten: vi talar inte om det. Det här är något Mäkelä själv känt av då en anhörig dog, hon hade inga redskap att handskas med situationen.

– Jag såg ett program om cancersjuka barn. En sköterska sa att barnen frågar mycket om döden, men de vuxna vågar inte svara, säger Mäkelä.

– Ingen annan än tant Rosa. Hon vågar, säger Olsoni.

Oscar och den Rosa damen spelas den 5, 7, 8, 10 och 11 november på Den lilla Skillnaden i anslutning till kulturveckan i Johannes församling i Helsingfors.

FÖRLAGSCHEF BARBRO Teir (mitten) gillar dynamiken i KP. Gun Erikson-Blomfelt och Håkan Ahlnäs (längst ner) har också vant sig vid den nya layouten. ”Den är fräsch, fin och intressant”, säger Erikson-Blomfelt.

namiken mellan större och mindre grejer fungerar bra.

Teir berömmar KP för att den låter olika människoröster komma fram.

– Mina familjemedlemmar fick tidigare hem tidningen och då läste jag den alltid. Speciellt gillade jag personintervjuerna, kulturartiklarna och polemiskt innehåll. Layoutförändringen kan vara den lilla droppe som får mig att göra slag i saken och bli prenumerant.

Kocken **Michael Björklund** från Åland får inte heller hem Kyrkpressen, men brukar läsa den ibland hos sina svärföräldrar.

– Jag är allmänt taget ingen storläsare, men har noterat att den ser snyggare ut nuförtiden. För att jag skulle bli verkligt intresserad borde Kyrkpressen skriva om mat, jag är lite insnöad på det ämnet.

Narcissismbok publikens favorit

ÅRETS KRISTNA BOK. Maailmankansalaisen uskonto (ung. Världsmedborgarens tro) av **Juha Sihvola** är årets kristna bok 2011.

I boken undersöker Sihvola religionernas ställning i den globaliserade världen. Fokus ligger bland annat på spänningarna mellan liberala och konservativa strömningar och på situationen i Mellanöstern.

Till publikens favorit utsågs **Minna Rissanens** verk *Sieluani et saa – Narsistin uhrista selviytyjäksi* (ung. Du får inte min själ – från en narcissists offer till överlevare).

Årets kristna bok valdes den här gången av affärsmannen **Jari Sarasvuo**. I tävlingen deltog 40 verk från 22 olika förläggare.

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÄSTAR

- ett gratis informationspaket och en kosnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST
Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481
Malm: Kyrkobytvägen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum: Esboplatzen 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautauspuolto.net **MEMORIA**

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.armasborgoy.fi Jour 0400 977 000

Kyrkslätt Begravningsstjänst
Bo R. Lindström Ab
tfn (09) 298 8903
kvällar tfn 0400-813 586

Innehavare Bo R Lindström
Står till tjänst med alla begravningsarrangemang

FANTS BLOMBUTIK
Blommor, binderier och presentartiklar för alla tillfällen
OBS! Tel.06-322 2544
Irenevägen 8, Smedsby

Begravningsbyrå
HELSINGFORS
FANT
ESTIMAR MARINA - LAHDESDAHTI ARIINA
Korttipolku
Tel. 06 752 2741 GSM 090 713 2142
Tilaukka: www.fant.fi
Tilaukka: www.fant.fi

Werthmanns Begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy

Fullständig begravningservice
– med omtanke och mångårig erfarenhet

Karis **Hangö** **Ekenäs** **Ingå Sjundeå**
Köpmansg. 18 Bulevarden 9 Gustav Wasa g. 14
Tel. 019-232186 Tel. 019-2482059 Tel. 019-2413261 Tel. 019-232186

www.werthmanns.com
Dejour 24 h 0400-473391

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET
Med omsorg och omtanke om Er
Begravningsbyrå
Marjamäki

Även gravstenar m.m.
Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktorerad begravningsbyrå

Svenska kristna böcker
Antikvariska och nya.
Nyöppnad kristen bokhandel,
Mannerheimv. 47,
Helsingfors, gatuplanet.
Luther-Divari.
Öppen onsd. och torsd. 13-17.

Optisk specialaffär

BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

"Med åldern har jag fått sämre syn."

Det berättar Luleåbon Kjell Lundberg, en glad pensionär på 79 år och fd rektor. Under flera år har han varken kunnat läsa tidningen eller lösa korsord mer än någon minut i taget.

"Blue Eye är bra för mina ögon. Nu kan jag köra bil igen och jag löser flera korsord varje kväll."

Bättre syn ger mig större frihet

Idag är Kjell verksam som guide i Gammelstad kyrka, samt i olika ideella organisationer för handikappade ungdomar.

– Jag hade läst att Luteinet i Blue Eye är gynnsamt för synen. När man blir äldre förändras synen, så jag tyckte det var värt att prova. Han fortsätter:

– Jag förväntade mig inga underverk, men var glad att man bara behövde ta en tablett om dagen, lätt att komma ihåg och inte så jobbigt att svälja.

– Att åter kunna göra det jag en gång kunde, ger livet en annan dimension säger Kjell. Bättre syn ger mig mycket större frihet och glädje i livet.

Lutein är bra för synen

Lutein, utvunnet ur ekologisk ringblomma är en antioxidant som ansamlas och finns naturligt i gula fläcken (Macula lutea) i ögats näthinna. Med kosten får vi i oss cirka 2,2 mg Lutein per dag. Forskning och vetenskapliga studier* visar att ett extra tillskott av

Lutein på minst 6-14 mg per dag är bra mot åldersförändringar i ögat. Lutein kan hjälpa till att bevara en god synskärpa och klara ögon.

Bevarar synskärpan

Det unika kosttillskottet Blue Eye innehåller antioxidanter som bevarar synskärpan och skyddar ögat. Dagsdosen 1 tablett motsvarar en hel kopp svenska blåbär (blåbärsextrakt) samt hela 25 mg Lutein från ekologisk ringblomma, en väldokumenterad medicinalväxt.

Mindre ansträngda ögon

Blåbär hjälper kroppen att motverka ansträngda ögon samt att bibehålla cirkulationen i de små kapillärerna. Blue Eye innehåller även andra antioxidanter så som Zink, Selen, E- vitamin, Salvia, Quercetin och Rutin, som även de kan motverka oxidativ stress i ögonen.

Fakta om Blue Eye
För ansträngda och åldrande ögon.

Bevarar synskärpan och skyddar ögat mot solens skadliga UV-strålar.

Blue Eye är Sveriges mest använda blåbärsprodukt med hela 25 mg ekologiskt lutein per tablett.

Blue Eye finns i 2 olika storlekar (32/64 tabletter). Rekommenderat pris 22€/32€.

Finns i hälsobutiker samt vissa apotek, kan dessutom beställas fraktfritt på tel: 06-343 65 06 eller www.elexironline.fi direkt hem i din brevlåda inom 2-3 vardagar.

* På www.elexirpharma.fi kan du läsa mer om de vetenskapliga studier som nämns i texten ovan. Har du frågor om Blue Eye, kontakta: Elexir pharma filial i Finland AB. Telefon 06-343 65 06. www.elexirpharma.fi. Elexir pharma är ett svenskt företag som utvecklar naturliga och ekologiska egenvärdsprodukter för den nordiska marknaden. De högkvalitativa produkterna tillverkas enligt läkemedelsstandard uteslutande i Norden.

En byrå med komplett service

Forum tel. 010 76 66620
Hagnäs tel. 010 76 66500
Tölö tel. 010 76 66530
Östra Centrum tel. 010 76 66590
Alberga tel. 010 76 66610
Hagalund tel. 010 76 66570
Dickursby tel. 010 76 66560
Myrbacka tel. 010 76 66600
Kervo tel. 010 76 66550
Hyinge tel. 010 76 66580
(0,0828 €/tel + 0,1199 €/min)

HOK-ELANTO

HOK ELANNON
HAUTAUSPALVELU

hok-elannonhautauspalvelu.fi
perunkirjoitustoimisto.fi
Telefonjour 24 h: 050 347 1555

UR EVANGELIET

”Saliga de renhjärtade, de skall se Gud.”

Helgens evangelietext finns i Matt 5:1-12

OM HELGEN

Vi står vid vinterns tröskel

Alla helgons dag är en sammansmältning av två helgdagar: alla helgons dag den 1 november och alla troendes avlidnas minnesdag den 2 november.

I Finland brukar vi fira allhelgona genom att tända ljus på våra anhörigas gravar. Enligt en gammal tradition skulle allt utearbete vara avslutat till allhelgona eftersom dagen ansågs inleda vintern.

I anglosaxiska länder motsvaras Alla helgons dag närmast av Halloween, en förvrängning av det ursprungliga All Hallows' Eve (alla helgons afton).

RUNT KNUTEN

På lördag ordnar de flesta församlingar minnesgudstjänster för dem som dött under året.

Kolla in programmet i din församling i Insidans församlingsannonsering.

LUST ATT VARA MITT I SMÖRÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Bland alla Smörögats annonsörer under ett år lottar vi dessutom ut ett gratis Smöröga att använda under följande år. Platsen är unik i varje nummer, så först till kvarn vinner!

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser!

2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

Ansvarig redaktör: Marianne Tanttinen, (09) 612 615 50, marianne.tanttinen@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen! Tom Kytöpuron 041 447 5725, tom.kytopuro@kyrkpressen.fi Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN ROBERT LEMBERG

De saliga

VÄRLDEN SJUNGER en sång om salighet. Den hörs i varje TV-serie, den syns i varje veckotidning, den finns i all reklam. Den lyder i all enkelhet så här:

Saliga är de framgångsrika, saliga de fräcka, saliga de självgoda, saliga de som kräver sin rätt, saliga de hårda, saliga de skrupelfria, saliga de konkurrenskraftiga, saliga de opportunistiska. Saliga är ni som gör karriär. Människor skall beundra er och ni skall bli lyckliga.

Världens sång om salighet och lycka känner vi alla igen. Många arbetar trögt på sitt lyckoprojekt. Många väntar också på det mirakulösa ingripandet då lottovinsten ska utfalla och saligheten utbreda sig. När tiderna blir kärvarer blir drömmarna djävulare.

De saligprisningar som Jesus uttalade när han undervisade på berget har aldrig vunnit samma popularitet som världens sång om salighet. Men de har varit minst lika seglivade. De har genom seklerna varit en tröst för dem som längtat och sört. De har varit ett hopp för dem som hungrat och törstat efter rättfärdighet och för dem som arbetat för fred. De har varit en bekräftelse för dem som velat leva ett liv i enkelhet och barmhärtighet. Orden har berättat om himmelriket på jorden och om ett folk, saligprisningarnas folk.

Saligprisningarna öppnar den upp och nedvända världen och ber oss stiga in. Ingen av oss utlovas framgång eller berömmelse i vanlig mening. Däremot öppnar saligprisningarna en annan dimension i vårt liv, himmelriket, Guds rike. Där finns en annan värdeskala och det påverkar vårt sätt att leva. Saligprisningarna är ingen världsflykt, utan en känslighet och lyhördhet för den söndertrasade världen. Saligprisningarnas folk vet vad fattigdom, sorg och konflikter är.

Hoppet hjälper oss att vända ansiktet mot den dag som kommer. Saligprisningarna är fyllda av hopp. Ingenting är förgäves. De fattiga ska ärva himmelriket, de sorgande ska bli tröstade, de som hungrar och törstar efter rättfärdighet ska bli mättade. De barmhärtiga ska möta barmhärtighet. De som förföljs för rättfärdighets skull, dem tillhör himmelriket.

Saligprisningarna måste ha strömmat fram ur Jesus innersta. Så såg han själv på livet och världen. Så ville han leva. Så levde han också och förändrade världen och förde oss fram till himmelriket

Robert Lemberg är kyrkoherde i Pernå församling.

#bönetwitter

”Gud, låt mig våga leva ditt rikes liv och låt mig få se ditt rike i världen.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes 60:18-21

ANDRA LÄSNINGEN
Upp 21:1-4

EVANGELIUM
Matt 5:1-12

Alla helgons dag. Temat är De heligas gemenskap.

PSALMFÖRSLAG

298, 129, 581, 584, 127(N), 130.

Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

I KLARSPRÅK

Helgon är ett begrepp som under 200-talet började användas om kristna människor som på ett särskilt sätt visat sin tro som martyrer eller lärare i kyrkan.

Inom den romersk-katolska kyrkan är det sedan medeltiden endast påven som har rätt att förklara någon för helgon.

I andra kyrkosamfund är det traditionen och upplevelsen som bestämmer om en person ska minnas som helgon. Den lutherska reformationen avvisade inte vördnaden för helgonen, de anses vara viktiga som förebilder.

Källa: Kyrklig ordbok

KALENDERN 4.11-10.11

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Lö 5.11 kl. 12: Högmässa i domkyrkan Ekholm, Puska, Tollander, Helenelund. Gaudeamus-kören.

kl. 14: Andakt i Näsebackens begravningskapell, S Lindgård, Tollander.

5.11 kl. 16: Ljuständning och parentation över de församlingsbor som har avlidit sedan Alla helgons dag 2010. S Lindgård, Söderström, Laura Leisma solosång i domkyrkan

kl. 12: Högmässa i domkyrkan, M Lindgård, biskop emeritus Erik Vikström, Helenelund, Tollander, Rebecka Stråhlman, Gudstjänst-kören. Färdtjänst.Kyrkkaffe efter högmässan i församlingshemmet

kl. 15: Gudstjänst i Mikaelsskapellet, Ekholm, Helenelund

LAPTRÄSK

To 3 kl 13: andakt i Servicehusets matsal och kl 15 andakt med ljuständning på tallmogården, CÅ, VT

kl 18: Cantando i kyrkan
Fr 4 kl 9.30: skolans Allhelgonaandakt i kapellet, CÅ, VT, alla välkomna

Lö 5, Allhelgona, kl 10: Mässa och ljuständning i kyrkan, CÅ, VT. Taxi

Sö 6 kl 18: StMårtensmässa i kyrkan

On 9 kl 9.30: vuxen-barngrupp i fh

LILJENDAL

Andakt med HJN: Fr 4.11 kl 10 i servicehuset. Ljuständning för under året avlidna.

Högmässa: Lö 5.11 kl 10 i Sävträsk kapell med ljuständning för under året avlidna. Djupsjöbacka, Jokinen.Körsång. OBS! Tiden och platsen.

Lö 5.11 kl 12: i Andreaskapellet med ljuständning för under året avlidna. Djupsjöbacka, Jokinen. Körsång. Marthorna bjuder på kaffe i Annagården efter högmässan.

Aftongudstjänst: Sö 6.11 kl 18 i Sävträsk kapell. Djupsjöbacka, Jokinen

Vuxen-Barngruppen: Ti 8.11 kl 10-12 i Kantorsgården

Ordets och Bödens kväll: To 10.11 kl 18.30 i Lovisa kyrka

Insamlingar: Julpaket som vidarebefordras av Hoppets Stjärna samt kläder mm till Lettland mottages 14.11-18.11 och 21.11-25.11 kl 18-20 på Stenhagen (Saarinens fastighet invid Riksväg 6).

LOVISA

Gudstjänst: lö 5.11. kl 10 i Lovisa kyrka, Minna Silfvergren, Paula Jokinen
Ljuständning för de avlidna:

sedan föregående Alla helgon i samband med gudstjänsten Högmässa: sö 6.11. kl 10 i Lovisa kyrka, Minna Silfvergren, Paula Jokinen

Samkristen förbönstjänst: må 7.11. kl 18 i Församlingsgården
Puzzelkväll i Valkom kyrka: ti 8.11. kl 16.15-20

Morgonkaffe i Tikva: to 10.11. kl 8.30

Ordets och bödens kväll: to 10.11. kl 18.30 i Lovisa kyrka

PERNÅ

Högmässa: lö 5.11 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Ilia Kalioujnov-Salminen.

Allhelgonadagens tvåspråkiga minnesandakt: lö 5.11 kl. 16.00 i kyrkan, Minna Silfvergren, Ilia Kalioujnov-Salminen, Camilla Wiksten-Rönbacka, Elina Mieskolainen.

Högmässa: sö 6.11 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Ilia Kalioujnov-Salminen.

Tvåspråkig andakt: sö 6.11 kl. 13.00 i Isnäs servicehus, Robert Lemberg, Ilia Kalioujnov-Salminen.

Forsby diakonikrets: må 7.11 kl. 13.00 i Pensionärshuset, Vivica Bruce-Andersson.

Bagnäs-Tervik diakonikrets: ti 8.11 kl. 18.00 hos Karita Ek, Vivica Bruce-Andersson.

Konsert: to 10.11 kl. 19.00 i kyrkan, kyrkokören Kaanon.

SIBBO

SIBBO KYRKA: Lö kl 12 mässa Fjalar Lundell, Helene Liljeström, Anders Ekberg, Ingegerd Juntunen, Ann-Christine Wiik. Ljuständning för medlemmar som avlidit sedan senaste allhelgona-dag. Samling för sörjande efter gudstj i församl.hemmet. Sö kl 12 psalmgudstj (ej nattv). Liljeström, Eker, Lauri Palin, kyrkokören.

Kyrkobönderna: Fr kl 19 i Kyrkoby församl.hem. K-H Boxström: N F S Grundtvig, med utvikningar.

Diakonisyförening: Må kl 18.30 hos Marianne Blomstedt, Käsiv 204.

Sexeourslunch: On kl 12 i Kyrkoby församl.hem. Inl Lundell.

Adventsfärd: onsdag 30.11 ca kl 8.30-14.30, två bussar. Något trevligt, med julförväntan. Något intressant. Något vi inte visste. Gemenskap. Andakt. Nya vyer. Julhandla så smått. Piggas upp. Vi besöker bl.a. Domarby museum, Hagnäs hallen, Arabiastranden, Viks kyrka och centrum, Prakticum. Reservation för ändringar. Förmiddagskaffe och lunch. Med är Ann-Christine Wiik, Elisabet Lundström, Ingegerd Juntunen, Fjalar Lundell mfl. Busstidtabell, se Kp 24.11. Anmälan och info: ring pastorsexp. tfn (09) 239 1005, vard. kl 9-12, eller anmäl dig på sexeourslunchen 9.11.

HELSEFORS PROSTERI

JOHANNES
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Fr 4.11:

kl. 10-11.30 Familjeklubb i S:t Jacob: Kvarnbergsbrinken 1. Lökström.

kl. 10-11.30 Humlans familjeklubb i Hörnan: Högerbergsgatan 10. Ollberg.

kl. 12-13.30 Veckolunch: Johanneskyrkan, Högerbergsgatan 10 D 2 vån. Vi bjuder på veckolunch. Frivillig avgift till Kyrkans Utlandshjälp.

Lö 5.11 Alla helgons dag: kl. 12 Högmässa med parentation: Johanneskyrkan. Lindström, Lindblom, Ahonen. Johannes kantori och diakonissor.

kl. 19 Oscar och den rosa damen: Premiär på Den Lilla Skillnaden. Skillnadsgratan 5. Biljetter à 10/20 € från Luckan.

Sö 6.11: kl. 10 Jesu sändebud. Högmässa: S:t Jacobs kyrka. Lindström, Henriksson. Kyrkkaffe.

kl. 12 Jesu sändebud. Högmässa: Johanneskyrkan. Djupsjöbacka, Lindström, Enlund. Manskören Manifestum. Kyrkkaffe.

kl. 17 Minnesmärken och gravkonst som utrotningshotat kulturarv: Föredrag i Tomas kyrka. Liisa Lindgren är docent, intendent vid riksdagen och specialist på skulptur. Hennes bok Memoria. Gravvårdar, skulpturkonst och minneskultur (2009) behandlar skulpturkonsten på de lutherska begravningsplatserna i Finland under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Programmet arrangeras i samarbete med Minnesvårdarna r.f.

kl. 18 Requiemmässa: på alla själars dag i Tomas kyrka. Busck-Nielsen, Almqvist. Tomas vokalensemble. Efter mässan enkel gemenskapsmåltid.

Må 7.11: kl. 10-11.30 Tomas familjeklubb: Tomas kyrkas dagklubbstrymme, Rönnevägen 16. Ingång från gården. Frände.

kl. 10-12 Café Kardemumma: S:t Jacobs kyrka. Salenius.

kl. 18.30 Hela kyrkan sjunger gospel: Johanneskyrkan. Gos-pelkonsert där unga spelar och sjunger med och för unga och ungdomligt sinnade. Medv. församlingens kör aTSo, Suvantoduo, Pia Lindholm, gospelkören His Master's Noise, duon Anton & Toivo, skribakören 2011, Helsinki Pipes and Drums. Allsång med Urbana Undulater. Konserten är samtidigt inledningskväll för sommarkonfirmanderna 2012. Gratis inträde. Kollekt för inköp av skolböcker till romska barn i Rumänien.

kl. 19 Oscar och den rosa damen: Den Lilla Skillnaden. Skillnadsgratan 5. Biljetter à 10/20 € från Luckan.

Ti 8.11: kl. 12 Lux aeterna: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Sixten Enlund, orgel.

kl. 13 Dag Hammarskjöld. Statsmannen - Poeten - Sökaren: Berättarmusikal med Göran Frölen. Högerbergsgården, Högerbergsgatan 10 D 2 våningen.

kl. 19 På rymdens strand: Samtal

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 4.11 Marina Wiik, Helsingfors Lö 5.11 8.54 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok Helga Hund och Nospussaren. Må 7.11 Gun Geisor, Borgå Ti 8.11 Mayvor Wärn-Rancken, Borgå Ons 9.11 Kaj Wredlund, Karis To 10.11 Hedvig Långbacka, Helsingfors.

och utställning i Johanneskyrkans krypta. Carina Nynäs, Rebecca Eklund och Dan Sundell samtalar kring Peter Sandelins bildkonst och lyrik. Moderator: Stefan Djup-sjöbacka.

kl. 19 Oscar och den rosa damen: Den Lilla Skillnaden. Skillnads-gatan 5. Biljetter å 10/20 € från Luckan.
On 9.11:
kl. 10-11.30 Familjeklubb i S:t Jacob: Kvarnbergsbrinken 1. Lökström.
kl. 14 Sjötorpet: Konfirmandsäl-en, Högbergsgatan 10 D 2 vän. Ollberg.

kl. 14-15.30 Diakoniträff: S:t Jacobs kyrka. Salenius.
kl. 15-16.30 Mariakretsen: Tomas kyrkas församlingssal. Frände.
kl. 18 Mariamässa: Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Sundström, Enlund.

kl. 19.30 Marianergraven: oratorium för solister, damkör, stråkkvartett och cembalo i Johanneskyrkan. Text: Tua Forsström, musik: Kaj Chydenius; Minna Nyberg, sopran; Pasi Vuoti, baryton; Marie Busck-Nielsen, recitation; Tomas vokalensemble; Anna Maria Böckerman; cembalo; stråkkvartett; Dag-Ulrik Almqvist, musikalisk ledning.

To 10.11:
kl. 13 Samtalsgrupp: Folkhälsans seniorhus. Djupsjöbacka.
kl. 14 Psalmsforum: med Kaj-Erik Gustafsson i Berghällsgården.
kl. 19 Jobs bok för orgel och recitation: i Johanneskyrkan. Oskar Lindberg. Musik till Jobs bok op. 30 (1928). Minna Nyberg, recitation; Dag-Ulrik Almqvist, orgel; Eilakajja Sippo, regi.

kl. 19 Oscar och den rosa damen: Den Lilla Skillnaden. Skillnads-gatan 5. Biljetter å 10/20 € från Luckan.

Utfärder: Adventsutfärd till Esbo tisdag 22.11. Start från Kiasmas turisthållplats kl. 11. Pris 15 €. Anmälan senast 15.11 till Päivikki Ahonen tfn (09) 23407717 eller päivikki.ahonen@evl.fi
Julmiddag för Johannes församlingens pensionärer: på Westerby gård i Ingå onsdag 14.12. Start kl. 11.30 från Kiasma. Retur i Helsingfors ca kl. 17. Anmälan till Barbro Ollberg tfn (09) 2340 7704 senast fredag 2.12. Begränsat antal platser. Välkommen!

MATTEUS

Matteus hemside: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Pastorskansliet: är öppet må, ti, to, fr kl. 9-14, samt on kl. 12-18 tfn (09) 2340 7300

MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Lö 5.11 kl. 12: högm, Forsén, Malmgren. Kyrkkaffe.
Sö 6.11 kl. 12: högm, Hallvar, Lauri Palin. Söndagsskola. Kyrkkaffe.
On 9.11 kl. 8.30: morgonmässa, Forsén.

NORDSJÖ KYRKA: Hamnholmsv. 7
Må 7.11 kl. 12.30: Nordsjö samtalsgrupp, Karin Degerman.
BOTBYGÅRDS KAPELL: Botby-gårdsv. 5
Lö 5.11 kl. 18: nattvardsgudstjänst med parentation, Forsén, Ahlfors, Brummer, Jonas Franzon cello.
ÖSTERSUNDOM KYRKA: Kapellv. 65
Sö 6.11 kl. 10: högm, Ahlfors, Lauri Palin. Kyrkkaffe.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fr 4.11:

Aftonandakt kl 19.20

Fre 4.11 17.58 Ett ord inför helgen, Ekenäs kyrka 19.20 Ulf Särs, Helsingfors Sö 6.11 Märten Andersson, Eckerö Må 7.11 Gösta Söderström, Esbo Ti 8.11 Nya psalmer. Camilla Cederholm med ensemble sjunger sin tonsättning av en text av Lena Frilund som håller andakt kring psalmen Ons 9.11 Leif Erikson läser texter av F G Hedberg To 10.11 Erik och Kerstin Vikström läser ur boken Min bön.

– **kl. 10 Musiklek för barn och föräldrar:** i Lukasceniet (Vespervägen 12 A). Sussi

LÖ 5.11:

– **kl. 10 Gudstjänst:** i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
– **kl. 16 Minnesgudstjänst:** med ljuständning i Månsas kyrka. Las-sus, Bonde, Hilli och Söderström. Petruskören medverkar. Kaffe-servering.

SÖ 6.11:

– **kl. 10 Högmässa (N):** i Munks-näs kyrka. Thylin, Bengt Bergman. Kyrkkaffe.

– **kl. 10 Högmässa (N):** i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli. Kyrk-kaffe.

MÅ 7.11:

– **kl. 10 Musiklek för barn och föräldrar:** i Lukasgården (Munkstigen 2). Sussi.

– **kl. 18 Bibelträff:** i Månsas kyrka. Sandell.

– **kl. 18 Tempeltjänarna:** i Haga-salen. Thylin, Sjövall, Varho. Tema "Fruktallad".

TI 8.11:

– **kl. 10 Knatte- och babyrytmik:** i Malms kyrka. Sussi och Bodil.
– **kl. 13 Pensionärskrets:** i Malms kyrka. B. Sandell, Hilli.

ON 9.11:

– **kl. 17 Sorgegrupp startar:** i Lu-kasceniet. Bonde, Ruth Franzén.
– **kl. 18.30 Petruskören:** i Lukasceniet. Söderström.

TO 10.11:

– **kl. 10 Knatterymik:** i Seuris (Månsasvägen 21). Sussi och Bodil.
– **kl. 10.45 Babyrytmik:** i Seuris. Sussi.

Kvinnobrunch: i Hagasalen lö 12.11 kl. 10.30. Gunvor Österlund. Anmäln. senast 9.11 till kansliet, 09-2340 7100.

HELSINGFORS PROSTERI

Specialskriftskola: ordnas den 12-17.6.2012 på Lärkkulla stifts-gård i Karis. Konfirmanden bör vara född år 1997 eller tidigare. Ansvariga ledare är omsorgspas-tor Nalle Öhman och diakonissan för handikapparbetet Kristina Jansson-Saarela. Ytterligare upp-gifter ger, K Jansson-Saarela, tfn 09-23402540

Hela kyrkan sjunger gospel: i Johanneskyrkan måndag 7.11. kl.18.30. Medv. Bl.a församling-ens kôr aTSo, Suvanto-trio, Pia Othman-Lindholm, Gospelkören His Masters Noise, duon Anton & Toivo, skribakören 2011, allsång med Urbana Undulater. Gratis inträde. Kollekt till skolböcker för romska skolbarn i Rumänien. Arr. Johannes församling.

Jourhavande i Samtalstjänsten, något för Dig?: En ny grundkurs för frivilliga i Samtalstjänsten planeras starta i höst. För närmare information, tag kontakt med verksamhetsledare Caritha Sjöberg, tel. 09-2340 2292 eller caritha.sjoberg@evl.fi.

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbase-rd hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour. Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

Huvudstadsregionens församlingars PODCAST: Aktuellt från kyrka och församling. Flera nya inslag varje vecka. Lyssna: www.

pod.fi/svenska
Mer info: www.helsingforsfor-samlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 6.11. 11.00 Uhr: Abendmahls-gottesdienst (Panzig)

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Alla helgons dag, lö 5.11: Esbo domkyrka, Kyrkparken 5, kl. 12.15. Rönberg, Jäntti, Bengts, Malmgren, Håkan Wikman. Nam-nen på de församlingsbor som avlidit sedan senaste alla helgons dag läses upp och ljus tänds.
Allhelgonacafé: i Sockenstugan kl. 10-18, församlingens personal på plats, möjl. till samtal. Tapiola kammarkörs konsert i Esbo dom-kyrka kl. 20.

Sö 6.11. Esbo domkyrka: kl. 12.15. Ahlbeck, Karhuluoma.

Kvällsmässa: Södrök kapell, Kir-stigården 3, ti 8.11 kl. 18. von Mar-tens, Karhuluoma. Kyrkkaffe.

Ungdomsaktuell: Unga vuxna träffas på Röda stugan, Brin-kängsv. 4 i Gröndal, to 24.11 kl. 18. Kom och prata med anställda och gamla vänner över en kaffekopp. Ta familjen med dig.

Ungdomar: är välkomna till Sode, Sököv. 14, varje on kl. 17.30-20. Program kl. 17.30-18.30, vi firar ljuskyrka 18.30.

Familjeklubbar: Köklax kapell, Handelsb. 1, Famil-jecafé, må 9.30-12.

Sökö kapell, Sökögr. 3, Sång och lek, ti 9.30-11.

Mattby kapell, Lisasgr. 3, Imse-Vimse, on o. fre 9.30-11.30.

Pappa-barngruppen: Röda stu-gan, Brinkängsv. 4 varje ti kl. 17.30-19.

Gröndalsafton: Gröndals ka-pell, Grönbackav. 2, må 7.11, Pia Mantila. Tema: Allhelgonatid.
Samtalsgruppen: Hagalunds kyrka, svenska rummet, to 3.11 kl. 16-17.30.

Öppet hus med ljus: Hagalunds kyrka varje ti kl. 12-14.

Jobb & mat-gruppen: Hagalunds kyrka varje må kl. 18.

Symmansellerna: Vita huset, Prästgårdsgr. 1, varje ti kl. 15-18.

Stilla dagar med samvaro, hand- arbete & god mat: Hvittorps lägercentrum, Masaby, Kyrkslätt må 28.11 kl. 11 - ti 29.11 kl. 18.

Pris 15 €. Taxi från Kyrkog. 10 i Esbo centrum. Anmälan: Synnöve Heikkinen, 8050 3405, 040 547 1856, synnove.heikkinen@evl.fi
Kretsar för pensionärer & dag-lediga kl. 13-15: Träffdax i Köklax kapell ti 8.11, Sökö kapell ti 8.11, Kalajärvi kapell to 10.11.
Pastorskansliet: är stängt on 9.11 p.g.a. personalutbildning.

TAPIOLA KAMMARKÖRS KONSERT:

i Esbo domkyrka kl. 20.

GRANKULLA

To 3.11 kl 10: Samtal kring tro i övre brasrummet.
– **kl 10.30:** Förbön och lovsång i övre brasrummet.
– **kl 18.30:** Bibelkväll i Sebastos, Tonberg-Skogström.
Fr 4.11 kl 19: Jyrki Linjamas konsertversion av kyrkooperan Die Geburt des Täuflers (Döparens födelse). Juhani Lamminmäki, dirigent. Ursula Langmayr, so-pran, Susannah Haberland, me-zosopran, Niall Chorell, tenor, Esa Ruuttunen, baryton. Kammaror-

Gudstjänst kl 13.03

Lö 5.11 Högmässa med Ekenäs församling. Predikant: Anders Lindström. Liturg: Tuija Wilman. Organist: Niels Burgmann. Kantor och körledare: Marjo Danielsson. Kôr: Ekenäs kyrkokôr. Textläsare: Christina Härhdh. Psalmer: 579 (När får jag se dig), 582 (De skall gå till den heliga staden), 228:1-3 (Till måltid Herren kallar), 568b:1,9 (I himme-len). Bandad kl. 10.00 i Ekenäs kyrka. Radio Vega.

kestern Soli Deo Gloria. Biljetter till konserterna: 25/10 euro kan beställas från Lippupalvelu, säljs även i Grankulla på festivalbyrån samt vid dörren en timme innan konserten. www.grankullamu-sikfest.fi

Lö 5.11 kl 12: Högmässa med parentation, Sandell, Peitsalo.

Ljuständning för under året av-lidna församlingsmedlemmar. J.S. Bach: Kantaten "Gottes Zeit ist die Allerbeste Zeit" (Actus tragicus). Sångensemble och ba-rockorkester. Solister Anna Marte, Heikki Kulo, Teppo Lampela, Elja Puukko. Kyrkkaffe i övre salen.

Sö 6.11 kl 10: Tvåspråkig guds-tjänst, Sandell, Viiko, Peitsalo. Asasello-kvartetten. Susannah Haberland, mezzosopran. Kyrk-kaffe i övre salen.

Må 7.11 kl 13-15: Måndagscafé i Sebastos. Andakt kl 12.45 i ka-pellet.

Sö 6.11 kl 9.30-12: Familjelyktan i Sebastos. Musiklek, sång, rytmik och rörelse, Peitsalo, Fransman. Kort morgonandakt i kapellet. Farsdagssyssel. Kaffeservering och fri samvaro.

– **kl 13:** Pensionärskören i nedre salen, Smeds.

– **kl 13.30:** Tisdagsträffen i övre salen. Vår sommarvikarie Emma Villman hälsar på och berättar om sin Taiwanresa i ord och bild.
– **kl 15-20:** Pysselstund inför adventsbasaren i nedre salen. För tilläggsuppgifter och anmälan, kontakta Susanna Ohls, tfn 050-374 0843.

On 9.11 kl 13.30: Syföreningen i övre brasrummet.

– **kl 19:** Taizéandakt, Arla Nykvist, Sandell, Peitsalo. Välkommen med öva sångerna i Taizékö-ren kl 18.

To 10.11 kl 10: Samtal kring tro i övre brasrummet.

– **kl 10.30:** Förbön och lovsång i övre brasrummet.

KYRKSÄTT

Mässa med parentation på Alla Helgons dag: lö 5.11 kl. 12 i Kyrk-slätt kyrka. Lars-Henrik Höglund, Susann Joki, Henrico Stewen, Birgitta Lindell. I parentationen uppläses namnen på de sedan förra Alla Helgons dag bortgångna och vi tänder ett ljus för var och en av dem. Efter mässan är alla hjärtligt välkomna på kyrkkaffe i församlingshemmet.

Högmässa: sö 6.11 kl. 10 i Haapaj-ärvi kyrka. Lars-Henrik Höglund, Susann Joki.

Högmässa: sö 6.11 kl. 12 i Kyrk-slätt kyrka. Lars-Henrik Höglund, Susann Joki.

Adventsbasar: lö 26.11 kl. 10-13 i församlingshemmet i centrum. Privatpersoner och förening har möjlighet att sälja egna pro-dukter, t.ex. hantverk, bakverk, handarbeten m.m. (ej lopptorgs-kaer!) Försäljningsbord å 5 €. Reserveringar; Birgitta Lindell, tfn 050-3761489, birgitta.lindell@evl.fi eller Gunne Pettersson tfn 0500-462243. Arrangör är diakonin i samarbete med finska församlingen.

TAMMERFORS

4.-6.11. Höstdagarna i Lembois!
Lö 5.11. Alla helgons dagens kvällsbön: med nattvard och lju-ständning kl 18 Gamla kyrkan, K Rantala, P Sirén och manskören Kelot
Sö 6.11. Gudstjänst: kl 10.30 Gamla kyrkan, K Rantala, P Sirén.

Gudstjänst kl 13.03

Sö 6.11 Mässa från Förbundet kristen skol-ungdoms Höstdagar i Lempäälä. Predikant och liturg: Malena Björkgren. Kantor: Kira Lankinen. Musik: komppgrupp under ledning av Christer Romberg.

Tv-gudstjänst i extra repris

Sö 6.11. kl 13.55 Gudstjänst: Tro och otro. Predikant Camilla Klockars, liturg Bo-Göran Åstrand. Jacob Gospel, Mikael Svar-var. Repris pga tekniska problem. FSTS.

Kyrkkaffe i Wayne's Coffeel

Ti 8.11. Mammor, pappor o barn : kl 10 SvG

Ti 8.11. Tisdagsklubben: SvG grupp I kl 13.30 - 14.30 och grupp II kl 14.30-15.30.

Ons 9.11. Diakonikretsen: kl 13 SvH, vi får besök från Hervanta

VANDA

Veckomässa :fre 4.11 kl. 14 i Folk-hälsans hus, Vallmovägen 28, Dickursby.

Mässa till de dödas minne: på All-helgonadagen lö 5.11 kl. 16 i Hel-singe kyrka S:t Lars, Anu Paavola, Nina Fogelberg

Högmässa: sö 6.11 kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars, Martin Fagerudd, Nina Fogelberg

Högmässa: sö 6.11 kl. 12 i S:t Mar-tins kapell, Martin Fagerudd, Nina Fogelberg

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Lö 5.11 Alla Helgons dag kl.13: högmässa med ljuständning, Sal-minen, Lindgård.Körsång.

Sö 6.11 kl.10: finsk högmässa i Tenala kyrka,Salminen,Lindroos.

Ingen gudstjänst i Bromarv.

EKENÄS

Musikandakt: fr 4.11 kl. 19 i begr. kapellet. Svenska och finska öns-kepsalmer kring allhelgonatemat.

M.Danielsson, E.Rinne.
Högmässa: Alla helgons dag lö 5.11 kl.10, A.Lindström, T.Wilman,

M.Danielsson, N.Burgmann, kyrkokören. I gudstjänsten, som radieras, tänder vi ljus de för-samlingsmedlemmar som avlidit sedan allhelgona 2010.

Aftonmusik: lö 5.11 kl. 18 i kyrkan, M.Danielsson, N.Burgmann, A-S. Storbacka.

Söndagskulan: sö 6.11 kl.10-11.30 i Kulan. Söndagsträffpunkt för barn över 3 år.

Högmässa: sö 6.11 kl.10, E.Rinne, N.Burgmann.

Kyrkobroderarna: må 7.11 kl. 18 i förs.h.

Familjekören: on 9.11 kl. 18 i Öst-erby förs.h.

Konsert: on 9.11 kl. 19 i kyrkan, Musikinstitutet Raseborg. Pro-gram 5€.

Bokpratarna: to 10.11 kl. 18.30 i förs.h. Gästerna Gustav Björks-trand, Jolin Slotte, Jan Lindroos och Marita Hellberg samtalar kring rubriken När ljuset blir mörker-Maria Åkerblom-fenomenet. Mo-derator: Anders Lindström.

Info om övr. verks: www.ekenas-forsamling.fi

HANGÖ

Lö 5.11 Allhelgonadagens Hög-mässa med ljuständning i kyrkan kl. 12.: lit. A-S. Nylund, pred. A. Laxell, R. Näse. Tony Wuorinen medv. med sång. Ljuständning för alla församlingsmedlemmar som avlidit under tiden 1.11.2010-30.10.2011.

Sö 6.11 Gudstjänst kl. 15: i för-samlingshemmet, Parkg. 7, A. Laxell, R. Näse. Gideoniterna medv. Servering.

To 10.11 Psalmafton i Lappvik kyrka kl. 19: med Roland Näse

INGÅ

Fre 4.11 kl 18.00: israeliska danser i församlingshemmet's källarvä-ning. Viveca Unnéus.
Lö 5.11 kl 10.00: högmässa på Alla helgons dag i Ingå kyrka. Min-

nesljus tänds för de under året avlidna. Torsten Sandell, Eeva Makweri, Marianne Gustafsson Burgmann, kyrkokören.

Sö 6.11, 21. s. e. pingst, kl 10.00: gudstjänst i Ingå kyrka. Torsten Sandell, Marianne Gustafsson Burgmann.

Ons 9.11 kl 14.00: syföreningen träffas i Prästgården.

Verksamhet på finska:
To 3.11 klo 9.00: perhekerho Ran-tatie 11:ssa. Mira Neuvonen.

Pe 4.11 klo 17.30: sählyä Merituu-len koululla.

La 5.11 klo 12.00: pyhäinpäivän messu Inkoon kirkossa. Torsten Sandell, Eeva Makweri, Noora Karhuluoma. Muistokynttilät sytytetään kuuluneen vuoden ai-kana koululle.

Maa 7.11 klo 17.30: puuhakerho 6-12 vuotiaille Päivölään koulussa.

Ke 9.11 klo 18.00: raamattupiiri Bläckhornetissa. Eeva Makweri.

KARIS

Andakt i servicehuset: to 3.11 kl. 14. Raunio; Bonacci.

Högmässa med ljuständning:

Fr 4.11 kl. 18 i Svartå kyrka. Ter-linden. Bonacci. Ljus tänds för de Svartåbor som avlidit se-dan senaste Alla helgons dag. Kyrktaxi från periferin. Lämna din beställning till pastorskansliet tfn 279 3000, senast torsdag 3.11 kl. 14.00.

Högmässa med ljuständning: Lö 5.11 kl. 16 i S:ta Katarina kyrka. Raunio; Bonacci. Ljus tänds för dem som avlidit sedan senaste Alla Helgons dag. Kyrktaxi från centrum. Start kl. 15.30 från Räckers torg, kör vanliga rutten.

En barnvänlig allhelgonaguds-tjänst : Sö 6.11 kl. 17 i S:t Olofs kapell. Terlinden. Ta med fick-lampa eller lykta och ett ljus. Vi tar en promenad på gravgården. Saftserving efter gudstjänsten.

Stick- och väncafé: må 7.11 kl. 13-15 på Köpmansgatan 20. I samar-bete med Röda Korset.

Bibelgruppen i Svartå: må 7.11 kl. 14-15.30 i kyrkstugan.

Sorgegrupp: on 9.11 kl. 18-19.30 för dig som mist en anhörig el-ler vän, samlas 4 gånger i För-samlingshemmet, ingång från Gravgårdsgatan. Följande gånger: 16.11, 23.11 och 30.11.

POJO

EKENÄS MARIA ÅKERBLOM

När ljuset blir mörker

Bokpratarna i Ekenäs församling ordnar en litteraturafroton torsdag 10.11 kl. 18.30 i församlingshemmet. Medverkande är biskop emeritus **Gustav Björkstrand**, som har skrivit både en doktorsavhandling och en biografi om Maria Åkerblom, **Jolin Slotte** som i sin roman redogör för den påverkan rörelsen hade på generationer i tredje och fjärde led, verksamhetsledaren för Västrnyländska ungdomsringen **Jan Lindroos**, som skrivit en pjäs om Maria Åkerblom och sjukvårdsläraren **Marita Hellberg**, som berättar om sin fars erfarenheter av Åkerblomrörelsen.

Basar i Capella: lö 12.11 kl. 10–13, buffé och lotteri. Kom och sälj egna saker, bordshyra 10€. Intäkterna går till Peeteli församlings arbete bland gatubarn i Tallinn. Bordsreserveringar tas emot på pastorskansliet tel 819 0910 vardagar kl. 9–13.

Gung och sjung: babyrytmik (0–14 mån) varje tisdag kl. 10 i Postilla, Kati Kvarnström.

Barnkören: samlas varje torsdag i församlingshemmet kl. 17, Hanna Noro.

SNAPPERTUNA

To 3.11 kl 18–21: Ungdomskväll i Langansböle

Lö 5.11 kl 18: Alla helgons gudstjänst med nattvard och ljuständning. Markus Weckström och Pia Nygård, kören medverkar.

Sö 6.11 kl 10: Gudstjänst med Markus Weckström och Pia Nygård

Må 7.11 kl 19: Kören övar i prästgården

Ti 8.11 kl 9.30–11: Familjekafé i Langansböle

Ti 8.11 kl 16.30: Barnklubb i Langansböle

On 8.11 kl 15.30: Barnklubb i Snappertuna

To 9.11 kl 13.30: Dagträff i Prästgården. Kaj-Mikael Wredlund berättar om poeten och författaren Bo Setterlund. Pia Nygård och Markus Weckström medverkar.

Lö 12.11 kl 18: Orgelmusik i höstkvällen, helgmålsbön. Ann-Sofi och Anders Storbacka.

TENALA

Alla helgons dag, lö 5.11 kl. 10: Högmässa, Staffan Söderlund, Sofia Lindroos och kyrkokören. Ljuständning för de döda. Kyrkskjutsar.

Sö 06.11 kl. 10: Finsk högmässa. Uolevi Salminen, Sofia Lindroos.

Ti 8.11 kl 11–13: Köttsooppa serveras i församlingshemmet. Pris: 5 euro. Arr. Missionskretsen.

ESBO STIFT

LOJO

Lö 5.11. kl 13.00: Alla helgons dag högmässa i Lojo kyrka. Kantor Piia Hemminki med kör. Lojo samfund medverkar. Uppvaktning vid minnesmärket, kaffe i Lilla Lars (kapellsalet) efter massan.

Lö 5.11. kl 16.00: Alla helgons dags tvåspråkig andakt i Virkby kyrka.

Ti 8.11 kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Raimo Kuismanen och Mari Nurmi.

Sö 13.11. kl 13.00: gudstjänst i Virkby kyrka. Kyrkvård Mari Nurmi. Konfirmandernas första samling. Kyrkkaffe.

TUSBY

Högmässa: i Pajjala Kapell (Pajjalannuntmentie 11) Alla Helgons dagen 5.11 kl 13. Klemetskogskörens medverkar. Kyrkkaffe.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sönd 6.11 kl. 18.00: "Sånger om himlen" med S:t Olofs kyrkokör, sånggruppen Laudamus, solist Roger Syrén, andakt med kaplan Bertil Erickson och kantor Kaj-Gustav Sandholm på orgel. Kollekt: För omsorgsprästens verksamhet.

Sö 6/11 11.00: Gudstjänst i Molpe by-kyrka, Rune Fant.

Må 7/11 13.00: Korsbäck missionssyfoering i bystugan.

Må 7/11 18.00: Hanna-kerho i Församlingshemmet.

Ti 8/11 13.00: Taklax missionssyfoering i bönehuset.

Ti 8/11 19.00: Träffpunkten i Taklax bönehus.

On 9/11 13.00: Vänstuga/träff för daglediga i Församlingshemmet.

Fre 11/11 18.30: Fredagscafé för kvinnor i alla åldrar i Församlingshemmet.

Lappfjärd-Kristinestad

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi

Kyrkan Alla helgons dag lö 5.11 kl 10: Högmässa med parentation. 21 sö e pingst 6.11 kl 10 Gudstjänst. Sö 6.11 kl 12 Finskspråkig högmässa. Lö 5.11 kl 18 Orgelmeditation i allhelgonatid.

Församlingshemmet to 10.11 kl 12: Pensionärsträff, börjar med kaffe.

Arken fr 4.11 kl 13.30: Träffpunkten.

Luthergården lö 5.11 kl 18: Allhelgonasamling.

Normäs bönehus sö 6.11 kl 18: Aftonsång.

Rangsbys bykyrka on 9.11 kl 13: Symöte.

PÖRTOM

Fredag kl 19: Reseträff i förs.hemmet, Linda Tikkala, Björkstrand m.fl. Knytkalas.

Alla helgons dag 5.11 kl 18: Minnesgudstjänst, ljuständning och uppläsning av avlidnas namn, Björkstrand, Lidman, Kyrkokören.

Söndag kl 10: Finsk gudstjänst, Björkstrand

LEDIGA TJÄNSTER

Ledig tjänst i stiftet

Kyrkoherdetjänsten i Korsholms svenska församling

Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktig förmåga att förstå finska. Den som valts till tjänsten skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsten söks hos Domkapitlet i Borgå stift senast 25.11.2011 kl. 15.00. Adress: PB 30, 06101 Borgå

Västabolands svenska församling lediganslår

FÖRSAMLINGSSEKRETERARTJÄNSTEN

i församlingen att sökas senast 18.11.2011.

Tjänsten förutsätter en lämplig examen på institutnivå, yrkeshögskoleexamen eller branscherfarenhet samt god förmåga att i tal och skrift använda svenska språket och nöjaktiga kunskaper i finska språket. Till arbetsuppgifterna hör att ansvara för församlingens pastorskansli samt uppgifter som är förenade med informationen i församlingen.

Tjänsteplatsen är pastorskansliet i Pargas. Lön utbetalas enligt kravgrupp 501.

Närmare information om tjänsten ger kyrkoherde Henric Schmidt, tel. 0407287660.

Ansökningarna sänds till Församlingsrådet i Västabolands svenska församling, Kyrkoesplanaden 3, 21600 Pargas.

Församlingsrådet

Ingå församling lediganslår tjänsten som

Församlingssekreterare

Ingå församling är en självständig tvåspråkig församling med cirka 4500 medlemmar. Då vår församlingssekreterare pensioneras, söker vi en efterträdare för henne. Tjänsten är en heltidstjänst, men även deltidssammanslagning kan komma ifråga. Till uppgiften hör bl a ansvar för pastorskansliet, folkbokföringen och arkiveringen.

Kompetenskraven för tjänsten är lämplig examen på institutnivå, yrkeshögskoleexamen eller tillräcklig erfarenhet av kansliarbete och adb. Församlingssekreteraren bör vara medlem av ev.luth kyrkan och ha god förmåga att använda svenska och finska i tal och skrift. Den som väljs till tjänsten bör visa upp godtagbart läkarintyg. Tjänsten har en provtid på 4 månader. Lön enligt kravgrupp 403. Tillträde enligt överenskommelse.

Ansökningshandlingarna skall sändas in senast 23.11.2011 kl 16 till Kyrkorådet i Ingå församling, PB 5, 10211 Ingå. Upplysningar om tjänsten ges av ekonomichef Seija Korhonen tel. 040-7379228 eller kyrkoherde Torsten Sandell tel. 0500-584 839.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

KYRKAN I HELSINGFORS

Besittningsrätten till vissa gravplatser

på Helsingfors kyrkliga samfällighets begravningsplatser (Sandudd, Furumo, Brändö, Malm, Månsas och Östersundom) löper ut vid utgången av år 2012.

Eftersom kontaktuppgifterna till gravrättsinnehavarna och de anhöriga delvis inte uppdaterats kan vi inte nå dem alla. Därför har följande meddelande fästs på de gravar vars besittningsrätt löper ut:

Gravrätten löper ut

Enligt gällande avtal löper rätten till denna grav ut den 31 december 2012. Om ni vill förlänga gravrätten måste ni teckna ett nytt avtal före 30 juni 2013. Avtalet tecknas hos Helsingfors ev.luth. församlingars centralregister, gravtjänstenheten, Tredje linjen 22 B, 00530 Helsingfors, tfn (09) 2340 6000, e-post: helsinki.hautapalvelut@evl.fi.

Om avtalet inte förnyats per 30.6.2013 övergår graven jämte gravsten i Helsingfors kyrkliga samfällighets ägo. Innehavaren kan om han så önskar avlägsna gravstenen före den 30.6.2013.

Helsingfors kyrkliga samfällighet

Fredagslunch – mat, kultur och gemenskap

DEN LOKALA byaforskaren Valfrid Back stod för det kulturella inslaget.

Församlingen handlar till stor del om gemenskap. Den ska vara ett kravlöst forum för alla åldrar med en tröskel som varje fot kan kliva över. Munsala församling vill på olika sätt erbjuda en sådan mötesplats för dess medlemmar. Ett nytt koncept som startats i höst är Fredagslunchen i Munsala församlings-

hem. Den erbjuder ett tillfälle för gemene man att drop-pa in och få sig en bit mat i god gemenskap och samtidigt öka sitt kulturella kunskande.

Fredagslunchen har ordnats två gånger hittills och responsen har varit god. Under lunchen får man avnjuta en god måltid för en liten slant, och frivilligt stanna och lyssna på den för tillfället inbjudne gästföreläsaren. Senaste tillfälle var fredagen den 14.10 där inbjuden gäst var den lokale byaforskaren **Valfrid Back**. Omkring 45 personer var samlade och stämningen var gemytlig med ivriga diskussioner, glada skratt och en avslappnad atmosfär.På menyn stod utsökt skinkfrestelse, grekisk sallad, kokta morötter och till kaffet bjöds bärkvarv eller glass. Enligt **Dorothy Pirilä** var lockbetet att man slip-per koka maten själv, vilket får understöd av flera andra jag pratar med. Värddin-nan **Marita Nystedt** är mycket nöjd med dagens fredagslunch och speciellt med tillströmningen av gäster. Hon betonar dock att programmet under fredagslunchen inte är bindande, utan man kan gott komma in på lunchrasten i arbetet och äta, och sedan åka tillbaka till jobbet igen.

Jag passade på att fråga några hungriga gäster varför de kom hit just idag.

Börje Sandberg har hittills deltagit till 100procent i fredagsluncherna som ordnats, och enligt honom är det lyckat att kombinera mat och kultur, i och med att församlingen alltid har en gäst inbjuden som föreläsare. Detta understryks av **Jarl Dahlbacka** medhustru som var intresserade av att höra **Valfrid Back** berätta om Kantlax byaforskarens planerade arkeologiska utgrävning av 'Kappasand' i Kantlax där man förväntas hitta spår av ett medeltida katolskt kapell, och gravplatsen för de som varit aktiva där.Det var med andra ord en lyckad tillställning och kyrkoherde **Mikael Forslund** avslutade med att tacka Valfrid Back och alla som kommit och meddelade att nästa fredagslunch blir den 18.11 kl. 11.00-13.00 i Munsala församlingshem. Då är **Görel Ahnäs** inbjuden gäst och temat är St. Petersburg. Alla är välkomna och tidpunkten annonseras också i Kyrkpressen.TEXT OCH BILD:
JOHANNA HÄGGBLOMESBO KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET
ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ

KUNGÖRELSE

På grund av att skötseln av nedannämnda familjegravar på Esbo kyrkliga samfällighets begravningsplatser har försumrats väsentligen, ålägger gemensamma kyrkorådet på basis av beslutet av den 22.8.2011 med stöd av 17 kap. 5 § kyrkolagen gravrättsinnehavaren av varje grav att iståndsätta graven inom ett år räknat från nedannämnda datum med risken för att gravrätten annars kan förklaras förlorad.

För att uppfylla plikten att sköta graven räcker det med att man ordnar den allmänna skötseln av graven (= skötseln av gräsmattan eller grusytan på graven samt vid behov en uträkning av minnesmärket och eventuella kantstenar). Att man endast hämtar blommor till graven räcker inte till för att uppfylla plikten att sköta graven, eftersom det inte är obligatoriskt att hålla graven blomsterpydd.

Instruktioner som gäller iståndsättningen och skötseln av graven ges på begäran av de parkträdgårdsmästare som arbetar som arbetsledare på begravningsplatserna. Dessa är i regel anträffbara på begravningsplatserna vardagar klockan 7.30-14.30 frånsett lördagar samt per telefon (09) 80501 säkrast mellan kl. 13 och 14.

Esbo kyrkliga samfällighets gravskötsel-fond åtar sig skötsel av gravar. Ytterligare information ges på gravkontoret tfn (09) 8050 2200. Gravkontoret är öppet vardagar kl. 8.00-15.00.

Ärendet har delgivits i dag också med en på vederbörande gravar utsatt kungörelse.

PÅ KAPELLETS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning C: 22 Avdelning H: 134
Avdelning H: 14 Avdelning I: 35
Avdelning H: 65

PÅ KYRKANS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning E: 94 Avdelning X: 169
Avdelning E: 125 Avdelning Ö: 69
Avdelning U: 204

Över detta kyrkoråds beslut får den som saken avser framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Rättelseyrkandet skall framställas inom 14 dagar och adresseras till gemensamma kyrkorådet, PB 200, 02771 Esbo. Ett fullständigt protokoll-utdrag, som behövs för rättelseyrkandet, fås i Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk, tfn (09) 80 501.

Esbo kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkoråd

ESBO KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET
ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ

KUNGÖRELSE

Nedannämnda familjegravar på Esbo kyrkliga samfällighets begravningsplatser har inte blivit iståndsatta trots uttrycklig uppmaning av gemensamma kyrkorådet. Denna uppmaning att iståndsätta graven har delgetts gravrättsinnehavaren med ett brev eller med en kungörelse i tidningarna 8.7.2010 och med ett på vederbörande gravar utsatt meddelande. Gemensamma kyrkorådet har 22.8.2011 beslutat att förklara gravrätten till nedannämnda gravar förlorad, varigenom graven återgår i samfällighetens besittning.

PÅ KAPELLETS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning C: 226
Avdelning D: 79, 116
Avdelning H: 89

PÅ KYRKANS BEGRAVNINGSPLATS

Avdelning E: 110 Avdelning W: 18
Avdelning F: 35, 78, 90, 161 Avdelning X: 8, 160
Avdelning G: 77, 189, 258 Avdelning Z: 37, 43
Avdelning H: 26 Avdelning Å: 68, 154
Avdelning I: 126 Avdelning Ä: 121, 145
Avdelning O: 63 Avdelning A1: 14

PÅ KLOCKARMALMENS BEGRAVNINGSPLATS

H.10.26
H.11.23
H.12.5

Gemensamma kyrkorådet meddelar samtidigt att de på graven befintliga minnesmärkena eller andra anläggningar och lösa föremål övergår med stöd av 17 kap. 7 § 3 mom. kyrkolagen vederlagsfritt till församlingen, om gravrättsinnehavaren inte har avlägsnat dem inom sex månader från det att gravrätten upphörde. Före avlägsnandet av minnesmärket bör gravrättsinnehavaren försäkra sig om hos Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk att minnesmärket inte belagts med skyddsbestämmelser, eftersom det i så fall inte är tillåtet att avlägsna minnesmärket.

Över detta kyrkoråds beslut får den som saken avser framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Rättelseyrkandet skall framställas inom 14 dagar och adresseras till gemensamma kyrkorådet, PB 200, 02771 Esbo. Ett fullständigt protokoll-utdrag, som behövs för rättelseyrkandet, fås i Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk (tfn 09-80501). Ärendet har delgetts idag också med en på vederbörande gravar utsatt kungörelse.

Esbo kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkoråd

INKAST MERETE MAZZARELLA

Inte sorg,
men gemenskap

HUR PRÄSTER GENOMFÖR begravningar får man vid mina år allt oftare anledning att göra sig tankar om och det jag på senaste tiden alldeles särskilt har tänkt på är hur präster använder ordet sorg. Det kan tyckas paradoxalt just i begravningssammanhang men

det har slagit mig att präster kunde vara mer nogräknade med det – och i synnerhet då med förstärkningar som ”tung”, ”djup” och ”svår”.

HELT NYLIGEN BEGRAVDES en studiekamrat vars liv ända sen ungdomen präglats av sjukdom och som varken hade man eller barn. Icke desto mindre var kyrkan väl fylld av syskon, syskonbarn och syskonbarnbarn, kusiner och syslingar, klasskamrater, studiekamrater och kolleger. Det var en vacker och berörande begravning – bortsett från ett ställe i prästens tal som handlade om den tunga sorg som drabbat oss och som hon ville försäkra oss att Gud skulle trösta oss i. Den här gången byttes inga blickar, snarare tittade vi alla ner i golvet framför oss för vi kände saknad, vi kände vemod över ett liv som varit mer präglat av lidande än många andra och vi kände i många fall också skuld för att vi varit för självupptagna och inte funnits till hands så mycket som vi bort. Men tung sorg var det helt säkert ingen av oss som kände och prästens ord fick oss med ens att känna oss som hycklare.

MED ORÄTT, menar jag bestämt, med orätt, för om man bara vill samla de djupast sörjande har man begravning i stillhet, men vad just den här begravningen ville visa var snarare att det faktiskt kan finnas en större krets också kring en ensamstående, ytterst stillsam människa. Vi hade samlats av vänskap, vi hade samlats av respekt och lojalitet, vi ville ta avsked, vi ville också – och kanske framförallt – bekräfta ett sammanhang, en gemenskap med henne som dött.

OCH MED VARANDRA, de ännu levande, med dem vars tur ännu inte kommit.

Det hade vi ingen anledning att skämmas för. Det är noga taget vad begravningar är till för.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Lägenhet i H-fors önskas hyra fr. om 1.12 eller 1.1, av skötsam tjej från Åland. Jobbar på sjön. Garanti hyra. tel. 0405719222.

Skötsam rök- o. djurfri ämneslärarstud. söker möblerad el. omöblerad etta i Vasa jan-maj -12. Vänl. kontakta Ann-Charlotte 0400-439697.

Skötsam djur- och rökfri Hanken studerande önskar hyra etta i Helsingfors centrum. Jenna Jalava 0505358424.

”Tung sorg var det helt säkert ingen av oss som kände och prästens ord fick oss med ens att känna oss som hycklare.”

RADBYTET ULF SÄRS

Mellan förföljelse och välsignelse

Finlands roll mellan Sverige och Estland präglade det första ekumeniska regnbågsforumet i Träskända 15-16 oktober.

Biskop Martin Lind framhöll att Svenska kyrkans beslut att viga samkönade par byggde på kyrkans egen teologiska grund och grundliga utredningar. Redan 1974 kom en utredning till att kyrkan bör stöda homosexuella relationer byggda på ömsesidig kärlek. Utredningar gjordes också 1994 och 2004, då församlingarna hördes.

År 1995 rekommenderade

biskoparna andakter för registrerade partnerskap och 2006 antogs ett formulär för välsignelse av partnerskap. Då samkönade äktenskap infördes 2009 beslöt kyrkomötet hålla kvar kyrkans vigselrätt. Men ingen präst tvingas förrätta vigsel.

Heino Nurk, avsatt som präst i Estlands lutherska kyrka på grund av sin sexuella läggning, berättade att det estniska samhället snabbt förändrats i en mer tolerant riktning. Han trodde att registrerat partnerskap snart införs.

Rädslan för samhällsförändringen och kyrkans försvagade ställning har enligt

Nurk lett till auktoritarism, slutenhet och homofobi i kyrkan. Men många vill att olika åsikter ska få komma till tals. I höst publicerades ett manifest för humanistisk kristendom som bland annat önskar sexuella minoriteter välkomna i kyrkan.

Estland befinner sig i sin tur mellan Finland och Lettland, där homosexuella kristna har tvingats gå i landsflykt av fruktan för sitt liv. Forumet diskuterade möjligheter att stöda de sexuella minoriteterna i de baltiska länderna.

Gemenskapsrörelsens ordförande Sakari Häkkinen konstaterade i en hälsning att

läget i Finland är annat än i grannländerna. Han efterlyste öppna samtal i stället för tvärsäkra ställningstaganden.

Vår kyrka godkänner förbön för samkönade par. Gemenskapsrörelsen verkar för välsignelse av partnerskap, men har inte tagit ställning till vigsel av samkönade. Själv hoppas jag att staten ska gå in för jämlika äktenskap och att kyrkan ska viga eller åtminstone välsigna samkönade äktenskap.

ULF SÄRS

Helsingfors

LÄRA TOLKNINGAR

Vad ska vi tro på?

Från barnsben har man blivit lärd i hem, skola och kyrka (exempelvis vid konfirimationen) och andra ställen att vi har en allsmäktig Gud och Hans son Jesus Kristus. Sedan kommer lärjungarna, evangelisterna och andra, många ”trappsteg” lägre ned. De fick som uppgift att sprida Ordet och bra så, men var det oaktat vanliga människor. Tills han kom till Damaskus var Paulus en mycket kontroversiell person som begick många grymma brott mot de kristna. Se Apostlagärningarna! Om han dessutom enligt tidens sed råka-

”Varför ses det mellan fingrarna då vissa manliga präster vägrar samarbeta med kvinnliga präster?”

de säga ”Kvinnan tige i församlingen ...” må detta efter 2000 år vara honom förlåtet! Han var ju ingen Gud, så orden var hans egna. Tack Bo Holmberg för att du försöker få oinitierade personer att förstå allt detta!

Lärjungarna och sedermera Paulus, med flera, har

gjort sitt bästa för att sprida Jesu lära. Och ännu angående kvinnliga präster: Varför ses det mellan fingrarna då vissa manliga präster vägrar samarbeta med dessa? Inte kunde jag som kvinnlig lärare vägra arbeta med en manlig sådan av personliga skäl, vilket naturligtvis aldrig var aktuellt! Borde inte lag och ordning följas?

Och sist, följer man Jesu lära behövs inga specialtolkningar!

ASTA ERIKSSON

Ekenäs

Lärkkulla ett utmärkt val för kurs- och konferensverksamhet

Välj Lärkkulla då du vill arrangera kurs, konferens eller bara behöver inkvartering. Lärkkulla är också lämpligt vid ordnandet av skriftskolor och lägerskolor. Du får god husmanskost, personlig och mångsidig service nära naturen i en fridfull och lugn miljö. Vi har även bastumöjligheter, ett brasrum samt en utegrillplats.

Lärkkulla stiftelsen tar fortsättningsvis emot donationer och testamenten. Kontakta direktor Greger Englund tfn 044 3006 025.

Mera information om våra kurser och vår övriga verksamhet hittar du på www.larkkulla.net

Tfn (019) 2757 200, info@larkkulla.net

Retreat med temat Den heliga Treenigheten och vårt liv

Tid: To-sö, 10-13.11.2011

Retreatledare:

Dominikansyster Veronica, Sverige
Några platser finns!

Öppen snoanvecka i advent

Tid: On-ti, 30.11-6.12.2011

Unna dig några dagar av stillhet och eftertanke inför julens stora mysterium. Du kommer de dagar som passar dig. Snoan erbjuder sin fridfulla miljö med morgonmessa, tideböner och måltider. Tystnad råder under dagarna.

Pris: 60 €/påbörjat dygn

GUDSTJÄNSTEN

Prålig mässa

Jag är en av dem som sörjer över att högmässan i Johanneskyrka och kvällsmässan i Gamla kyrkan har blivit så präliga och tunga. Varför varje gång procession in och ut och evangelieprocession, den långa, obekantare Nicenska trosbekännelsen, nattvard med vatten i vinet och intinktion, rökelse och i kvällsmässan korgosse och klockringning för konsekration? Är allt detta nödvändigt?

Vi längtar efter värme, andlig påfyllning och ro. Mera enkelhet då det inte är speciella högtider!

LISBETH GILJAM

Helsingfors

TACK

Fint om Räsänen

Tack till KP (nr 42) som beskrev inrikesminister Räsänen som person. Det har varit beklämmande att få ta del av allt det förakt och den smutskastning hon fått bemöta det senaste året för sin konservativa syn och försvar av traditionella värden. Vi stöder Dig, via mig, varmt även i den fortsatta kampen mot könsneutrala äktenskap och adoptionsrätt.

FRED KOROLEFF

Helsingfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

CITAT GÖRA GOTT

”Kristendomen banade väg för biografien. Den förkunnade att varje människa var unik och värd sin egen historia.”

Nobelkommitténs Pär Wästberg på Helsingfors bokmässa 30.10

KLIPP BORGÅBLADET

Mod att ställa till rätta

”I den finländska själen händer det att botten faller ur, att någonting går sönder för gott när livet blir för svårt. Skam, skuld eller heder är inte bara primitiva känslor som bara finns i andra kultu-

rer. De finns hos oss också. Och vad värre: vi har få ord, rutiner, ceremonier för att återställa det att man skäms så djupt eller har en sådan klump av skuld att bära.”

Jan-Erik Andelin om hur vi ser på en människas värde när mycket har gått på tok.

Vi är här – delta i luciavalet och insamlingen!

1 Ann-Sofie Nyholm
Ekenäs

2 Ingrid Lise Taraldset
Kimitoön

3 Ellen Eklund
Pedersöre

4 Sophie Nylund
Jomala

5 Cecilia Ebbe
Borgå

6 Heini Rautoma
Helsingfors

7 Nora Peltola
Vichtis

8 Jacintha Damström
Helsingfors

9 Johanna af Hällström
Esbo

10 Emma Liljeröth
Åbo

Vi tio vill vara med och föra en vacker och klok tradition vidare. Vi tror att lucia kan hjälpa oss alla att se dem i vårt samhälle som är värda särskild omsorg och omtanke. Nu i höst handlar luciainsamlingen om att minska ensamheten bland äldre.

Ofrivillig ensamhet är ett växande problem. Redan nu upplever var tredje äldre att de är ensamma. Genom att stöda människor att bryta tystnaden och ensamheten kan Folkhälsan via luciainsamlingen öka livskvaliteten och meningsfullheten och minska effekterna av de välfärdsförluster som åldrandet för med sig. Stödåtgärderna utformas

med respekt för den enskilda människans integritet, önsknings och behov och i samarbete med andra organisationer, med församlingarna och kommunerna.

Alla som deltar i insamlingen kan rösta på lucia. Det går bra att göra det via Folkhälsans webbplats, via sms eller genom att fylla i den kupong som ingår i Kyrkpressen. Kupongen och ditt bidrag kan du lämna i något av Folkhälsans hus, i Luckorna, på Hufvudstadsbladets kontor i Helsingfors eller posta till den adress som finns angiven på kupongen.

Rösta senast 23 november. ■

Predikanten åker omkring på den skotska landsbygden och predikar. Efter predikan skickar han sin hatt att gå runt bland åhörarna, för att samla kollekt. Innan han åker vidare tar han hatten för att räkna kollekten. Hatten är tom. Han knäböjer, knäpper sina händer och ber: Tack Gud för att jag fick tillbaka min hatt.